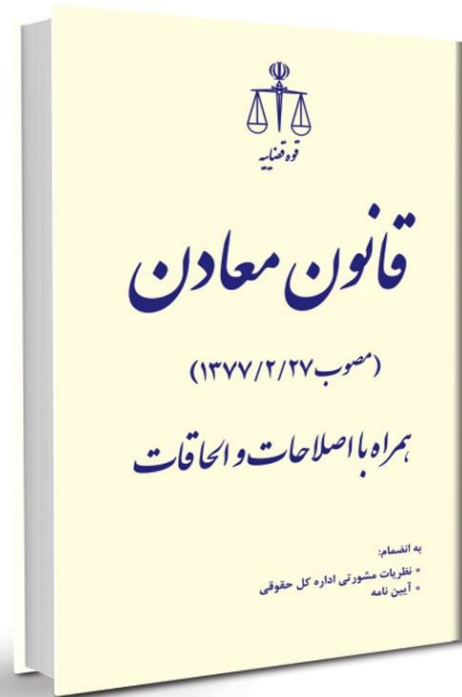

مجموعه مقررات، قوانین، آئین نامه ها و بخشنامه های بخش معدن

تاریخچه قانون گذاری در حوزه معادن ایران

➤ قوانین و آیین نامه های اجرایی معادن در ایران تا قبل از سال ۱۳۵۸

➤ مقدمه

➤ قانون معادن مصوب ۱۶ / بهمن / ۱۳۱۷

➤ قانون معادن، مصوب ۲۸ / اردیبهشت / ۱۳۳۶

➤ قوانین و آیین نامه های اجرایی معادن در ایران بعد از سال ۱۳۵۸

➤ قانون معادن مصوب ۱ / خرداد / ۱۳۶۲

➤ قانون معادن مصوب ۲۷ / اردیبهشت / ۱۳۷۷

➤ قانون اصلاحی معادن ۱۳۹۰ (اصلاحیه قانون معادن ۱۳۷۷)

نکته مهم

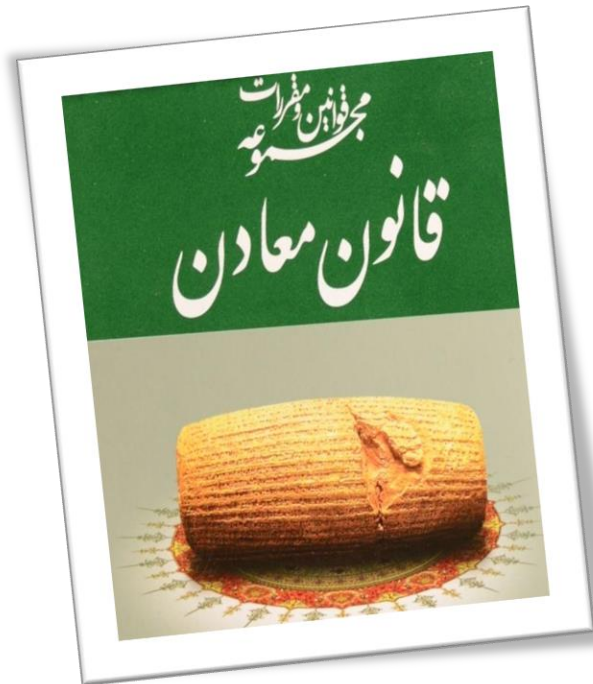
۲۵ ماده از ۳۶ ماده ای که در سال ۱۳۷۷ تصویب شده بود در سال ۱۳۹۰، اصلاح گردید

حدود **۱۱ ماده** از مواد قانون معدن از ابزارهای اصلی کار قضات است.

مفاد ۹، ۱۰، ۱۲، ۱۴، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۳، ۲۶، ۲۹، ۳۰ از مفاد کلیدی در قانون معادن است.

آشنایی با ضوابط و مقررات حوزه معادن

- ▶ ضرورت دارد کلیه معدنکاران و فعالان معدنی کشور ضمن آشنایی با عناوین قانونی مرتبط در این حوزه کلیه فعالیت های حرفه ای خود را با رعایت مفاد این مقررات از هر گونه مخاطرات احتمالی مصون بدارند.

قوانین مرتبط با قانون معادن

► مهمترین مقررات مرتبط با فعالیت های معدنی:

(۱) قوانین: قانون اساسی، قانون معادن، قانون برنامه پنجساله ی ششم، قوانین بودجه ی سالانه ی کشور، قانون استفاده ی حداکثر از توان ساخت داخل، قانون مقررات صادرات و واردات، قانون امور مالیاتی، قانون مدنی، قانون مجازات اسلامی، قانون تجارت و غیره.

(۲) آیین نامه ها، بخشنامه ها و دستورالعمل ها: آیین نامه اجرایی قانون معادن، دستورالعمل و بخشنامه های صادره توسط مراجع ذیربط از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت و شورای عالی معادن از جمله دستورالعمل نحوه صدور پروانه بهره برداری، دستورالعمل ارزیابی صلاحیت فنی و مالی اشخاص جهت فعالیت های معدنی، بخشنامه های نحوه ی محاسبه و وصول حقوقی دولتی و غیره.

آشنایی با سازمان های مرتبط در حوزه معادن کشور

۱- **سازمان های دولتی:** وزارت صنعت، معدن و تجارت (معاونت امور معادن و فرآوری مواد)، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو)، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی ایران، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان جنگلها، مراتع و منابع طبیعی، (کمیته معدن) کمیسیون صنایع و معادن، شورای عالی معادن، وزارت نفت، سازمان انرژی اتمی

۲- **نهادهای غیر دولتی و خصوصی (NGO ها):** خانه معدن ایران، نظام مهندسی معدن ایران، (کمیسیون معدن) اتاق بازرگانی ایران، خانه صنعت و معدن انجمن ها و سندیکاهای تخصصی دیگر مانند انجمن های آهن و فولاد ایران، سنگ ایران، سنگ آهن ایران، سندیکای لوله و پروفیل ایران و غیره

۳- **سازمان های قضایی و شبه قضایی:** دیوان عدالت اداری، محاکم دادگستری

تاریخ معدن از پهلوی تا انقلاب اسلامی ۱۳۵۷

- ▶ در نتیجه ۱۴۰ سال حکومت قاجاریان در ایران بخش های وسیعی از کشور جدا شد و مردم اغلب در شرایط بسیار سختی زندگی می کردند. در این زمان صنعت از جمله معدنکاری رونق چندانی نداشت.
- ▶ در اوایل سده چهاردهم خورشیدی، با پیدایش ثبات در اوضاع سیاسی کشور به واسطه اقدامات رضا شاه، برنامه هایی نیز در وزارت صناعت و فلاح در جهت صنعتی کردن کشور، مانند احداث مجتمع ذوب آهن و ذوب مس، کارخانه های بافندگی و قندسازی و سیمان و جز این ها و نیز احداث و گسترش شبکه راه آهن تنظیم شد.
- ▶ فعالیت های معدنی از سوی دولت، نخست در حدود سال ۱۳۱۳ در منطقه های انارک و شمشک آغاز شد. در همان سال، ضمن عملیات احداث راه آهن شمال، رگه های زغال سنگ در زیر آب کشف و در همان سال کاربری استخراج آن آغاز شد.
- ▶ در سال ۱۳۱۶ خورشیدی، معدن زغال سنگ گلندرود (در مازندران، ۱۷ کیلومتری جنوب علمده) گشایش یافت. در همان سالها، معادن سرب و روی در حوزه های انارک، اصفهان و یزد و نیز معادن مس عباس آباد و زنجان مورد اکتشاف و بهره برداری قرار گرفتند. فکر احداث کارخانه ذوب آهن در حومه کرج در زمان رضا شاه که با پی جویی ذخایر آهن همراه بود، منجر به کشف معدن آهن شمس آباد اراک و آهن شمال (ناحیه جم) سمنان شد.
- ▶ فعالیت های معدنی، نخست با همکاری کامل کارشناسان و تکنسین های خارجی صورت می گرفت، ولی با بازگشت تدریجی فارغ التحصیلان ایرانی از کشورهای اروپایی (از حدود سال ۱۳۱۳ خورشیدی) و وجود فارغ التحصیلان دانشکده فنی تهران (از سال ۱۳۱۷ خورشیدی) و سایر دانشکده ها و آموزشگاه های معدنی و نقشه برداری، سهم در خور ملاحظه ای از این کارها به مهندسان و تکنسین های ایرانی واگذار شد.

تاریخ معدن از پهلوی تا انقلاب اسلامی ۱۳۵۷

- ▶ در سالهای ۱۳۲۰ خورشیدی با کشیده شدن جنگ به داخل خاک ایران، رضاشاه مجبور به ترک وطن شد و بسیاری از فعالیت های اقتصادی، عمرانی و معدنی به تعطیلی گرایید.
- ▶ فعالیت های معدنی که در زمان رضا شاه در طول تمام تاریخ ایران بعد از اسلام به اوج خود رسیده بود، بعد از سقوط رضاشاه یکباره فرو ریخت و در زمان محمدرضاشاه تا سال ۱۳۴۰ به شکوفایی زمان پدرش نرسید.
- ▶ در دهه ۱۳۵۰ خورشیدی مطالعات بنیادی در زمین شناسی و اکتشافات معدنی و منابع انرژی کشور صورت گرفت. فعالیت های این سالها در چارچوب قراردادهایی انجام شد که از طرف شرکت ملی نفت ایران، سازمان زمین شناسی، شرکت ملی فولاد و دیگر سازمان های دولتی با شرکت های خارجی یا مشاورین خارجی و کارشناسان این سازمان ها بسته شده بود. اکتشافات گسترده ای در ناحیه بافق، گل گهر و سنگان انجام شد و تمام معادن بزرگ آهن در همین سالها شناسایی شد. همچنین طی قرارداد بسته شده با شرکت های یوگسلاوی و آلمانی، عمده ذخایر مس پورفیری ایران شناخته شد.
- ▶ می توان گفت عمده ذخایر معدنی بزرگ ایران در دهه ۱۳۵۰ شناخته شده اند که برخی بعدا مورد اکتشاف تفضیلی قرار گرفته اند. تمام ذخایر بزرگ مس، سرب و روی و تمام ذخایر آهن ایران مدیون اکتشافات دهه ۱۳۵۰ خورشیدی به حساب می آیند.

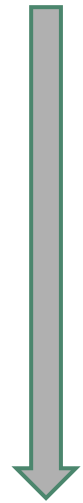

حقوق معادن در یک نگاه

مراحل معدنکاری و مجوزهای مربوطه

- ۱) اکتشاف (ثبت محدوده - پروانه اکتشاف - گواهی کشف)
(شناسایی اولیه، پی جویی، اکتشاف مقدماتی، اکتشاف تفصیلی)
- ۲) استخراج یا بهره برداری (پروانه بهره برداری - مجوز برداشت موقت)
- ۳) فرآوری (مجوز صنعتی)

قانون معادن

قانون معادن

مصوب ۱۳۷۷/۲/۲۷ مجلس شورای اسلامی و

مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام

با اصلاحات و الحاقات ۱۳۹۰/۸/۲۲

قانون معادن

- ▶ کلیات
- ▶ اکتشاف
- ▶ بهره برداری
- ▶ مقررات عمومی

قانون معادن

فصل اول تعاریف و کلیات

فصل اول (تعاریف و کلیات)

ماده ۱- تعریف واژه‌های به کار رفته در این قانون به شرح زیر است: (اصلاحی مصوب ۱۳۹۰/۰۸/۲۲)

الف - **ماده معدنی (کانی):** هر ماده یا ترکیب طبیعی که به صورت جامد یا گاز یا مایع و یا محلول در آب در اثر تحولات زمین شناسی به وجود آمده باشد.

ب - **معدن:** به محدوده‌ای اطلاق می شود که شامل ذخیره معدنی است.

پ - **منبع معدنی:** تمرکز یا انباشت طبیعی یک یا چند ماده معدنی در زیر یا روی زمین و یا محلول در آب است.

ت - **عملیات معدنی:** عبارت از اکتشاف، تجهیز، استخراج، کانه آرایی و فرآوری است.

ث - **صنایع معدنی:** صنایعی که بخشی از ماده اولیه آنها را مواد معدنی تشکیل می دهد.

ج - **کانه (کانسنگ):** مواد معدنی یا کانیهای موجود در کانسار که دارای ارزش اقتصادی است

فصل اول (تعاریف و کلیات)

چ - **ذخیره معدنی (کانسار):** منبع معدنی که بهره برداری از آن سودآور و مقرون به صرفه است.
 ح - **ذخیره:** میزان وزنی یا حجمی کانه (کانسنگ) موجود در ذخیره معدنی (کانسار) است.
 خ - **اکتشاف:** مجموعه عملیات و تجسس ارادی که به منظور یافتن (کانسار) انجام می گیرد و شامل عملیاتی از جمله موارد زیر است:

- ۱ - نمونه برداری و انجام آزمایش‌های کمی و کیفی
- ۲ - بررسی‌های زمین شناسی، سنجش از راه دور، ژئوشیمیایی، ژئوفیزیکی و امثال آن
- ۳ - حفاری روباز و زیرزمینی
- ۴ - حفر گمانه و چاه پیمایی
- ۵ - تعیین شکل، کیفیت و کمیت ذخیره معدنی و تعیین نقشه های مربوط

فصل اول (تعاریف و کلیات)

- د - **استخراج:** مجموعه عملیاتی است که به منظور جدا کردن کانه (کانسنگ) از ذخیره معدنی (کانسار) و انتقال آن به محل انباشت مواد انجام می گیرد.
- ذ - **محل انباشت مواد:** محلی خارج از کارگاههای استخراج؛ تونلها و چاهها که مواد استخراج شده در آنجا انباشته می شود.
- ر - **کانه آرای:** کلیه عملیات فیزیکی، شیمیایی و یا فیزیکی - شیمیایی که به منظور جدا کردن قسمتی از مواد باطله از کانه (کانسنگ) و یا تفکیک کانهها (کانسنگها) از یکدیگر انجام می گیرد.
- ز - **فراوری:** عملیاتی که بر روی مواد خام معدنی یا مواد کانه آرای شده، انجام و موجب تولید مواد اولیه صنعتی می شود.
- ژ - **مواد باطله:** موادی که در نتیجه استخراج یا کانه آرای از کانه (کانسنگ) جدا می شود.
- س - **خاک صنعتی:** خاکی که به دلیل خواص فیزیکی و یا شیمیایی ویژه مصارف صنعتی مختلف دارد

فصل اول (تعاریف و کلیات)

ش - **سنگ تزئینی:** سنگهای متبلور و غیرمتبلور رسوبی آذرین و دگرگونی از قبیل مرمر، شبه مرمر (مرمریت)، تراورتن، گرانیت و امثال آنها که حاوی کانه (کانسنگ) قابل تفکیک در شرایط کنونی نیست و عمل آوری آنها نظیر برش و صیقل، رایج و مقرون به صرفه است.

ص - **سنگ لاشه ساختمانی:** سنگهای مختلف موجود در طبیعت که در شرایط کنونی حاوی کانه (کانسنگ) قابل تفکیک نبوده و عمل آوری آن رایج و معمول و یا مقرون به صرفه نباشد و بنا به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت، سنگ تزئینی نیست و در پی یا دیوار چینی ساختمانها، راهسازی و دیواره سازی و نظایر آن به کار می رود.

ض - **پروانه اکتشاف:** مجوزی است که برای انجام عملیات اکتشاف مواد معدنی در محدوده مشخص از طرف وزارت صنعت، معدن و تجارت صادر می شود

فصل اول (تعاریف و کلیات)

- ط - **گواهی کشف:** تأییدیه ای که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت، پس از اتمام عملیات اکتشافی و کشف ذخیره به نام دارنده پروانه اکتشاف صادر می شود.
- ظ - **کاشف:** به شخصی اطلاق می شود که گواهی کشف به نام وی صادر شده است.
- ع - **بهره برداری:** مجموعه عملیاتی که به منظور استخراج و کانه آرایی و به دست آوردن مواد معدنی قابل فروش انجام می گیرد.
- غ - **پروانه بهره برداری:** مجوزی که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت برای بهره برداری از معادن در محدوده‌ای مشخص صادر می گردد

فصل اول (تعاریف و کلیات)

- ف - **بهره بردار:** شخص حقیقی یا حقوقی که دارای پروانه بهره برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت است.
- ق - **اجازه برداشت:** مجوزی که از طرف وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تأمین مصالح ساختمانی مورد نیاز طرحهای عمرانی و برداشت واریزه‌ها، ذخایر محدود کشف شده و برداشت جزئی از یک ذخیره معدنی و نیز عملیات آزمایشگاهی صادر می شود.
- ک - **معادن بلامعارض:** معادنی که فاقد بهره بردار است یا واگذاری آن از نظر این قانون منعی ندارد.
- گ - **حقوق دولتی:** به سهم دولت که ناشی از استخراج، بهره برداری و برداشت هر واحد از ماده یا مواد معدنی است اطلاق می شود

فصل اول (تعاریف و کلیات)

ماده ۲ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - در راستای اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و نیز اصل چهل و پنجم (۴۵) قانون اساسی، مسوولیت اعمال حاکمیت دولت بر معادن کشور و حفظ ذخایر معدنی و نیز صدور اجازه انجام فعالیتهای معدنی مقرر در این قانون و نظارت بر امور مزبور و فراهم آوردن سببات توسعه فعالیتهای معدنی، دستیابی به ارزش افزوده مواد خام معدنی، توسعه صادرات مواد معدنی با ارزش افزوده، ایجاد اشتغال در این بخش و نیز افزایش سهم بخش معدن در توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور به عهده وزارت صنعت، معدن و تجارت است. اعمال حاکمیت مذکور در این ماده مانع اعمال مالکیت اشخاص حقیقی و حقوقی در محدوده قوانین و مقررات نیست.

فصل اول (تعاریف و کلیات)

ماده ۳ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - مواد معدنی به شرح زیر طبقه‌بندی می‌شوند:

الف) مواد معدنی طبقه یک عبارتند از:

سنگ آهک، سنگ گچ، شن و ماسه، خاک رس، صدف دریایی، پوکه معدنی، نمک‌آبی و سنگی، مارن، سنگ لاشه ساختمانی و نظایر آنها

ب) مواد معدنی طبقه دوم عبارتند از:

۱- مواد معدنی آهن، طلا، کرم، قلع، جیوه، سرب، روی، مس، تیتانیم، آنتیموان، مولیبدن، کبالت، تنگستن، کادمیوم و سایر فلزات

۲- نیتراتها، فسفاتها، بوراتها، نمکهای قلیایی، سولفاتها، کربناتها، کلروریتها به‌استثناء مواد یاد شده در طبقه یک و نظایر آنها

فصل اول (تعاریف و کلیات)

۳- میکا، گرافیت، تالک، کائولن، نسوزها، فلدسپات، سنگ و ماسه سیلیسی، پرلیت، دیاتومیت، زئولیت، بوکسیت، خاک سرخ، خاک زرد، خاکهای صنعتی و نظایر آنها

۴- سنگها و کانیهای قیمتی و نیمه قیمتی مانند الماس، زمرد، یاقوت، یشم، فیروزه، انواع عقیق و امثال آنها.

۵ - انواع سنگهای تزئینی و نما

۶ - انواع زغال سنگها و شیلها، قیر طبیعی و سنگ آسفالت طبیعی

۷- مواد م-عدنی قابل استحصال از آبها و نیز گ-ازهای معدنی به استثناء گازهای هیدروکربوری

۸ - مواد معدنی موجود در فلات قاره

فصل اول (تعاریف و کلیات)

پ - مواد معدنی طبقه سه عبارتند از:

کلیه هیدروکربن‌ها، به‌استثناء زغال سنگ مانند: نفت خام، گاز طبیعی، پلمه سنگهای نفتی، ماسه‌های آغشته به نفت و امثال آنها

ت - مواد معدنی طبقه چهار عبارتند از:

کلیه مواد پرتوزا اعم از اولیه و ثانویه

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - طبقه آن دسته از مواد معدنی که در این ماده مشخص نشده یا مورد تردید باشد و نیز طبقه موادی شامل چند ماده از یک طبقه و موادی از طبقه دیگر، برحسب نوع، اهمیت و ارزش این مواد به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تصویب شورای عالی معادن تعیین می‌شود.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - آیین‌نامه اجرائی درموارد اختلاط مواد طبقه یک تا سه با مواد طبقه چهار، نحوه بهره‌برداری و ادامه فعالیت، به پیشنهاد مشترک وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان انرژی اتمی ایران ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

فصل اول (تعاریف و کلیات)

ماده ۴ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - سیاست‌گذاری اجرائی و هماهنگی در مورد طبقات مواد معدنی با رعایت قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چهارچوب این قانون به جز موارد مربوط به وزارتخانه‌های نفت و نیرو و سازمان انرژی اتمی ایران در حیطه وظایف وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

تبصره - تشخیص معمولی بودن شن‌وماسه و خاک رس با وزارت معادن و فلزات است.

قانون معادن

فصل دوم

اکتشاف

فصل دوم (اکتشاف)

ماده ۵ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - اکتشاف ذخایر معدنی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی مجاز انجام می‌شود. وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است بستر لازم را برای اکتشاف ذخایر معدنی در سراسر کشور برای اشخاص حقیقی و حقوقی فراهم کند.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - دولت مکلف است در لایحه بودجه سالانه، نسبت به تامین اعتبار لازم جهت ایجاد بستر مناسب برای اکتشاف ذخایر معدنی در سراسر کشور اقدام نماید.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌تواند از طریق سازمانهای توسعه‌ای با رعایت قوانین و مقررات مربوط، در صورت عدم وجود متقاضی از بخش غیر دولتی، نسبت به اکتشاف و شناسایی ذخایر معدنی در مناطق کمتر توسعه یافته اقدام نماید.

فصل دوم (اکتشاف)

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها و ارگانهای مرتبط مانند وزارت نفت موظفند به منظور جمع و هم‌افزایی نتایج فعالیتهای تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی برای بهره‌برداری کاربران اطلاعات خود را به طور مستمر در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار دهند.

ماده ۶ - اکتشاف ذخائر معدنی، منوط به صدور پروانه اکتشاف توسط وزارت معادن و فلزات است. چگونگی اخذ پروانه، ضوابط اکتشاف، مدت اعتبار پروانه، انتقال حقوق متعلق به آن پروانه و نیز سایر موارد ضروری مربوط برابر مفاد این قانون در آیین‌نامه اجرائی تعیین خواهد شد.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - اکتشاف حین بهره‌برداری نیاز به صدور پروانه اکتشاف ندارد، لکن در صورت کشف ذخیره یا ماده معدنی جدید گواهی کشف دارنده پروانه بهره‌برداری به ترتیب با رعایت مفاد این قانون اصلاح یا گواهی جدید صادر خواهد شد.

فصل دوم (اکتشاف)

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - متقاضیان پروانه اکتشاف موظفند در زمان تعیین و تحویل محدوده بلامعارض، مبلغی را بر اساس تعرفه‌ای که سالانه از طرف وزارت صنعت، معدن و تجارت پیشنهاد می‌شود و در شورای عالی معادن به تصویب می‌رسد پرداخت نمایند.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - دارندگان پروانه اکتشاف به استثناء مالک یا مالکان شخصی در ملک خود یا موقوفات موظفند از زمان صدور پروانه اکتشاف، سالانه به ازاء هر کیلومتر مربع از محدوده اکتشافی، مبلغی را به دولت پرداخت نمایند. میزان این مبلغ هر سال به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تصویب شورای عالی معادن تعیین می‌شود.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - درآمدهای ناشی از اجرای تبصره‌های (۲) و (۳) این ماده به حساب خزانه‌داری کل واریز و معادل آن در بودجه سالانه وزارت صنعت، معدن و تجارت برای توسعه معادن با اولویت اکتشاف منظور می‌گردد.

فصل دوم (اکتشاف)

ماده ۷ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است پس از رسیدگی به گزارش عملیات اکتشاف که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی ذیصلاح گواهی شده است و تایید آن نسبت به صدور گواهی کشف به نام دارنده پروانه اکتشاف اقدام می‌نماید.

در گواهی کشف باید نوع یا انواع ماده معدنی کشف شده، کمیت و کیفیت آن، حدود و مساحت زمین مورد اکتشاف و هزینه عملیات اکتشافی ذکر شود. گواهی کشف با تایید وزارت صنعت، معدن و تجارت ظرف یک سال از تاریخ صدور قابل انتقال به اشخاص ثالث است.

تبصره (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - در صورت عدم دستیابی به کانه (کانسنگ) پس از انجام عملیات اکتشافی حقی برای دارنده پروانه اکتشاف ایجاد نمی‌شود.

فصل دوم (اکتشاف)

ماده ۸: دارندگان گواهی کشف می‌توانند حداکثر ظرف یک سال پس از صدور گواهی کشف، درخواست خود را برای اخذ پروانه بهره‌برداری معدن کشف‌شده، تسلیم وزارت معادن و فلزات نمایند. عدم تسلیم درخواست مزبور در مهلت مقرر موجب سلب حق اولویت یادشده، از آنان خواهد شد.

تبصره - در صورت عدم تسلیم به موقع درخواست یادشده، هزینه‌های اکتشافی مندرج در گواهی کشف، توسط بهره‌بردار ذخیره معدنی مکشوفه به دارنده گواهی مذکور به ترتیبی که در آیین‌نامه اجرائی این قانون مشخص خواهد شد پرداخت می‌گردد.

قانون معادن

فصل سوم

بهره برداری

فصل سوم (بهره برداری)

ماده ۹ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - بهره‌برداری از ذخایر معدنی، به جز موارد مربوط به وزارتخانه‌های نفت و نیرو و سازمان انرژی اتمی ایران مستلزم اخذ پروانه بهره‌برداری از وزارت صنعت، معدن و تجارت است. پروانه بهره‌برداری سندی رسمی، لازم‌الاجراء، قابل معامله، تمدید و توثیق است که متضمن حق انتفاع دارنده پروانه از ذخیره معدنی مندرج در پروانه و نیز دربردارنده تعهدات وی در اجرای مفاد آن می‌باشد. مدت هر دوره بهره‌برداری حداکثر تا بیست و پنج سال است.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - موسسات مالی نظیر بانکها مکلفند معادن دارای پروانه بهره‌برداری را به‌عنوان وثیقه و تضمین اعطاء و بازپرداخت تسهیلات مالی بپذیرند.

فصل سوم (بهره برداری)

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - بهره‌برداران از ذخایر معدنی طبقه دو به استثناء بهره‌برداران کاشف و یا دارندگان گواهی کشف مکلفند حداکثر نیم درصد (۵/۰٪) از محصول استخراج شده در سر معدن یا بهای آن را به نرخ روز به اختیار کاشف از تاریخ آغاز به استخراج حداکثر به میزان ذخیره مندرج در گواهی کشف تا حداکثر بیست و پنج سال به‌عنوان حق اکتشاف به وی بپردازند.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - شرایط و چگونگی صدور پروانه بهره‌برداری و مدت اعتبار هر دوره بهره‌برداری و نیز ضوابط تعیین درصد مذکور در تبصره (۲) در آیین‌نامه اجرائی این قانون تعیین می‌شود.

فصل سوم (بهره برداری)

ماده ۱۰ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - بهره‌برداران از ذخایر معدنی بلامعارض به‌استثناء کاشفان فقط در مهلت مقرر در ماده (۷) از طریق مزایده‌ای که شرایط آن به‌ترتیبی که در آیین‌نامه اجرائی این قانون خواهد آمد، از بین اشخاص حقیقی و حقوقی که به موجب قوانین کشور مجاز به فعالیت اقتصادی در ایران می‌باشند، انتخاب می‌گردند.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - تولیدکنندگان مواد معدنی فرآوری شده، واحدهای صنعتی مصرف‌کننده مواد معدنی، متخصصان حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال فعالیت‌های معدنی، کاشفان معدن مربوط که در مهلت مقرر در ماده (۷) موفق به تسلیم درخواست اخذ پروانه بهره‌برداری نشده‌اند و شرکتهای تعاونی معدنی متشکل از کارکنان معادن در صورتی که دارای صلاحیت فنی و مالی باشند به ترتیب، مطابق آیین‌نامه اجرائی این قانون در زمان واگذاری، در شرایط مساوی در اولویت می‌باشند.

فصل سوم (بهره برداری)

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - وزارت صنعت، معدن و تجارت پس از اجرای این ماده و تشریفات قانونی، در صورت نبود متقاضی، با تصویب شورای عالی معادن رأساً در مورد بهره‌برداری از ذخایر معدنی بلامعارض اقدام می‌نماید.

ماده ۱۱ - وزارت معادن و فلزات مکلف است در صدور پروانه اکتشاف و بهره‌برداری از معادن به خانواده‌های شهدا و جانبازان و ایثارگران و شرکتهای تعاونی و سهامی افراد واجد شرایط محلی، با رعایت مفاد این قانون اولویت دهد.

ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه درباره معدن چه می گوید؟

تعریف ماده ۴۳ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران که توسط علی لاریجانی رئیس مجلس شورای اسلامی به حسن روحانی رئیس جمهور کشورمان، ابلاغ شده است، به شرح ذیل است:

دولت مکلف است به منظور حمایت، توسعه و ارتقای جایگاه بخش معدن و صنایع معدنی در اقتصاد ملی، در طی سال های اجرای قانون برنامه: الف- شورای معادن در هر استان با ترکیب، وظایف و اختیارات زیر تشکیل دهد:

۱- ترکیب شورا:

-استاندار به عنوان رئیس شورا(غیرقابل تفویض)

-معاون امور عمرانی استاندار

-رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت(دبیرشورا)

ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه درباره معدن چه می گوید؟

- رئیس سازمان استان
- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن و کشاورزی استان (بدون حق رأی)
- رئیس اتاق تعاون استان (بدون حق رأی)
- یک نفر از قضات با معرفی رئیس قوه قضائیه (بدون حق رأی)
- دونفر از اعضای نظام مهندسی معدن استان با انتخاب هیأت رئیسه نظام مهندسی معدن استان (بدون حق رأی)
- مدیرکل حفاظت محیط زیست استان
- مدیرکل منابع طبیعی استان
- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان
- فرمانده نیروی انتظامی استان (بدون حق رأی)
- دونفر از نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی با رأی مجلس (به عنوان ناظر)

ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه درباره معدن چه می گوید؟

۲- شورای معادن استان موظف است در چهارچوب قوانین و مصوبات شورای عالی معادن ضمن نظارت بر استخراج ماده معدنی شناسایی شده و هرگونه فروش و واگذاری پروانه قبل از بهره‌برداری با رعایت ملاحظات زیست‌محیطی و حداقل تخریب منابع طبیعی، اقدامات لازم را نسبت به تسهیل، تسریع و ایجاد صنایع پایین‌دستی انجام دهد.

حکم جزء (۲) بند (الف) ماده (۴۳) در طول اجرای قانون برنامه بر مواد (۲) و (۳۴) قانون معادن مصوب ۲۷/۲/۱۳۷۲ حاکم است.

۳- یک نسخه از مصوبات شورای معادن استان به شورای عالی معادن ارسال می‌گردد.

۴- حسابهای بانکی و گردش مالی خرید و فروش معادن با رعایت ضوابط قانونی، باید در استان‌های محل ذخایر معدنی انجام پذیرد و دفاتر مالی و قانونی مربوطه در استان‌های مذکور مستقر می‌شود و حوزه مالیاتی آنها در همان استان‌ها تعیین می‌شود و شورای معادن استان موظف است بر اجرای این جزء نظارت کند.

تبصره- در مورد معادن در مالکیت دولت، رعایت ماده (۳۹) قانون محاسبات عمومی کشور الزامی است.

۵- در مواردی که به دلیل بهره‌برداری از معادن و فعالیت‌های صنایع معدنی، خسارت‌هایی به اهالی ساکن در منطقه و بخش کشاورزی آنها برسد، علاوه بر عوارض آلاینده‌گی، با تصویب شورای معادن استان تا یک درصد (۱٪) فروش آنها، پس از واریز به خزانه معین استان نزد خزانه‌داری کل کشور به جبران خسارت‌های مذکور و در صورت وارد شدن آسیبهای عمومی، به فعالیت‌های بهداشتی، درمانی و عمرانی مورد نیاز منطقه درگیر اختصاص می‌یابد.

ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه درباره معدن چه می گوید؟

تبصره- شورای معادن استان موظف است اصلاح فناوری آلاینده و به روزآوری آنها را پیگیری کند.

ب- سازمان‌های توسعه‌ای مانند سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) و نهادهای عمومی غیردولتی با رعایت سیاست‌های کلی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱/۲/۱۳۹۴ مکلفند نسبت به سرمایه‌گذاری در معدن و صنایع معدنی اولویت قائل شوند.

پ- درآمدهای حاصل از بخش معدن شامل حقوق دولتی (با رعایت ماده (۱۴) قانون معادن مصوب ۲۳/۳/۱۳۷۷) حق انتفاع پروانه بهره‌برداری (دولتی)، عواید حاصل از ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱/۲/۱۳۹۴ و عواید حاصل از تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۶) قانون معادن مصوب ۲۳/۳/۱۳۷۷ و اصلاحات و الحاقات بعدی را به حساب ویژه‌ای که بدین منظور نزد خزانه‌داری کل کشور تعیین می‌شود، واریز نماید تا در قالب قانون بودجه سنواتی در امور ذیل صرف کند و این اعتبار صددرصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته تلقی می‌شود و هرگونه هزینه دیگر مشمول تصرف غیرقانونی در اموال عمومی می‌باشد:

ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه درباره معدن چه می گوید؟

- ۱- تکمیل زیربناها و زیرساخت‌های مورد نیاز برای معادن و زیرساخت‌های عمومی صنایع معدنی
  - ۲- اجرای تبصره (۶) ماده (۱۴) قانون معادن (با اولویت مناطق مجاور درگیر محدوده معدنی) و مواد (۲۵) و (۳۱) قانون معادن و ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
  - ۳- تشویق صادرات محصولات صنایع معدنی دارای ارزش افزوده بالا
  - ۴- تکمیل نقشه‌های پایه زمین‌شناسی شناسایی، پی‌جویی و اکتشاف عمومی کلیه ظرفیت‌های معدنی کشور
- ت- جذب مشارکت بخش خصوصی در طرح‌های سازمان‌های توسعه‌ای و در آن صورت سهم آورده سازمان‌های توسعه‌ای و تفاوت قیمت ارزش‌داری متعلق به آنها در مشارکت نسبت به ارزش دفتری آنها، ناشی از تجدید ارزیابی، مشمول مالیات با نرخ صفر می‌شود.
- ث- به منظور حفظ سرمایه‌های ملی و بهره‌برداری مناسب از شبکه راه‌های کشور، وزارت صنعت، معدن و تجارت و نیروی انتظامی مکلفند طبق قوانین، اقدامات لازم را برای رعایت وزن مجاز در حمل بار جاده‌ای به عمل آورند.

فصل سوم (بهره برداری)

ماده ۱۲ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - شورای عالی معادن برای ایجاد وحدت رویه و هماهنگی در انجام تکالیف و اختیارات تعیین شده در این قانون و حفظ حقوق دولت و دارندگان پروانه فعالیت‌های معدنی و همچنین ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری در این بخش با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس)
- ۲- یک نفر از قضات عالی‌رتبه به انتخاب رئیس قوه قضائیه
- ۳- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست
- ۴- معاون امور معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت (دبیر)

فصل سوم (بهره برداری)

- ۵- رئیس سازمان جنگلها، منابع طبیعی و آبخیزداری کشور
- ۶- یک نفر حقوقدان آشنا به قوانین حوزه صنعت و معدن با معرفی وزیر صنعت، معدن و تجارت
- ۷- رئیس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور
- ۸- یک نفر از مدیران معدنی ستاد وزارت صنعت، معدن و تجارت با معرفی وزیر
- ۹- یک نفر از متخصصین صاحب نظر در امور معدنی به انتخاب شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی معدن کشور
- ۱۰- یک نفر از بهره برداران با تجربه و متخصص در امور معدنی با انتخاب خانه معدن
- ۱۱- یک نفر از بهره برداران باتجربه و متخصص در امور معدنی با انتخاب اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

فصل سوم (بهره برداری)

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - شورای عالی معادن می‌تواند اشخاص حقیقی یا حقوقی را به‌عنوان مطلع، ذی‌نفع یا کارشناس بدون حق رای برای حضور در جلسه دعوت نماید.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - اعضاء انتخابی شورای عالی معادن برای مدت چهار سال تعیین می‌شوند و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - وظایف و اختیارات شورای عالی معادن به‌شرح ذیل است:

الف - اتخاذ تصمیم درموارد اختلاف دارندگان پروانه فعالیت معدنی درصورت توافق طرفین مبنی بر حکم به داوری از سوی شورای عالی معادن

ب - تشخیص و اصلاح و تغییر کمیّت و کیفیت ذخیره معدنی و کاهش یا افزایش محدوده‌های بهره‌برداری به تناسب میزان ذخیره و استخراج

فصل سوم (بهره برداری)

پ - تشخیص موارد خارج از اختیار دارندگان مجوز عملیات معدنی

ت - تاثیر محاسبه حقوق دولتی استخراج واقعی کمتر از میزان مندرج در پروانه بهره‌برداری

ث - سایر موارد مندرج در این قانون و آیین‌نامه اجرائی آن

ج - تشخیص و تعیین معادن بزرگ و نحوه بهره‌برداری از آنها

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - تصمیمات شورای عالی معادن با حداقل چهار رای، قطعی و لازم‌الاجراء است. ولی این امر مانع اعتراض در دیوان عدالت اداری نیست.

فصل سوم (بهره برداری)

تبصره ۵ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - دبیرخانه شورای عالی معادن در محل وزارت صنعت، معدن و تجارت تشکیل می شود.

تبصره ۶ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - یک نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به پیشنهاد کمیسیون صنایع و معادن و انتخاب مجلس شورای اسلامی، به عنوان ناظر در جلسات شورای عالی معادن شرکت خواهد نمود.

تبصره ۷ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - مصوبات شورای عالی معادن پس از تایید وزیر صنعت، معدن و تجارت قابل اجراء است.

ماده ۱۳ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - وزارت صنعت، معدن و تجارت می تواند با تشخیص خود براساس تعاریف این قانون اجازه برداشت محدود صادر کند.

فصل سوم (بهره برداری)

ماده ۱۴ (اصلاحی ۱۳۹۴/۲/۱) - دارنده پروانه بهره‌برداری باید درصدی از بهای ماده معدنی موضوع پروانه را به نرخ روز در سر معدن به صورت استخراج شده یا کانه‌آرایی شده یا فرآوری شده در چهارچوب بودجه مصوب به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان حقوق دولتی به وزارت صنعت، معدن و تجارت پرداخت نماید. ضوابط تعیین زمان و میزان درصد یادشده با توجه به عوامل موثری همچون محل و موقعیت معدن، شرایط و موقعیت منطقه، میزان و نوع کانه‌آرایی، وضعیت ذخیره معدنی، روش استخراج، تعهدات و سود ترجیحی بهره‌بردار در آیین‌نامه اجرائی این قانون مشخص می‌شود. درآمدهای حاصل از اجرای این ماده به حساب خزانه‌داری کل کشور منظور می‌گردد.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - مبنای قیمت پایه ماده معدنی به منظور تعیین حقوق دولتی در ماده معادنی که از طریق مزایده م-وضع ماده (۱۰) این قانون واگ-ذار می‌شود، در آیین‌نامه اجرائی تعیین می‌شود.

فصل سوم (بهره برداری)

تبصره ۲ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - درصد یادشده برای میزان ماده معدنی کانه‌آرایی شده یا فرآوری شده فقط برای دارندگان پروانه بهره‌برداری معادن که اقدام به عملیات کانه‌آرایی یا فرآوری ماده معدنی می‌نمایند، تعیین می‌شود. در غیر این صورت بهای ماده معدنی مستخرجه در سر معدن برای تعیین درصد مذکور ملاک است.

تبصره ۳ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - حقوق دولتی برای دارندگان اجازه برداشت، میانگین حقوق دولتی معادن مجاور محل برداشت است. بررسیهای آزمایشگاهی و کاربردی تا میزان یک تن از پرداخت حقوق یاد شده معاف است.

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - دولت مکلف است درآمد حاصل از اجرای این ماده را همه ساله در بودجه سالانه منظور نماید تا حداقل شصت و پنج درصد (۶۵٪) آن در چهارچوب قوانین و مقررات مالی کشور و در راستای اجرای بهینه تکالیف و مأموریت‌های توسعه بخش معدن و صنایع معدنی کشور توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت هزینه گردد.

فصل سوم (بهره برداری)

تبصره ۵ (اصلاحی ۱۳۹۴/۲/۱) - بهره‌برداران معادنی که در جهت بهره‌برداری بهینه و صیانت از ذخایر معدنی، ارتقاء بهره‌وری و تحقیق و توسعه و اکتشاف و حفظ محیط زیست در معدن مربوط اقدام نمایند، با تایید شورای عالی معادن از پرداخت حداکثر تا بیست درصد (۲۰٪) حقوق دولتی معاف می‌باشند.

تبصره ۶ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - دولت مکلف است پانزده درصد (۱۵٪) از حقوق دولتی وصولی را به اعتبارات همان استان اضافه نماید، به طوری که تمام اعتبار یاد شده جهت ایجاد زیرساخت و رفاه و توسعه شهرستان با اولویت بخشی که معدن در آن واقع شده، اختصاص یابد.

تبصره ۷ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - میزان استخراج مندرج در پروانه بنا به درخواست بهره‌بردار و تایید وزارت صنعت، معدن و تجارت قابل افزایش یا کاهش است. حقوق دولتی براساس آخرین اصلاحات به میزان مندرج در پروانه اخذ می‌گردد و در مواردی که عدم استخراج به میزان مندرج در پروانه بهره‌برداری، خارج از ید و اراده بهره‌بردار باشد، با تایید شورای عالی معادن می‌تواند برابر میزان استخراج واقعی محاسبه گردد.

فصل سوم (بهره برداری)

صمتا
مرکز فناوری معدن و صنایع صمتا

تبصره ۸ (الحاقی ۱۳۹۴/۲/۱) - مواد خام معدنی در صورت صادرات به خارج مشمول معافیت مالیات از صادرات نمی‌شود.

تبصره ۹ (الحاقی ۱۳۹۴/۲/۱) - دولت اجازه قیمت گذاری مواد معدنی غیرانحصاری که در بازار رقابتی تولید و عرضه می‌شود را نداشته و ملاک تعیین قیمت عرضه و تقاضا خواهد بود.

تبصره ۱۰ (الحاقی ۱۳۹۴/۲/۱) - بهره‌برداران معادنی که جهت پژوهش‌های کاربردی به منظور ارتقای بهره‌وری، فناوری، بهینه‌سازی مصرف انرژی یا تولید علم در حوزه معدن و فرآوری مواد معدنی با تایید وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به انعقاد قرارداد با دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی (دارای دانشجو در مقاطع تحصیلی تکمیلی) می‌کنند از پرداخت حقوق دولتی معادن تا ده درصد (۱۰٪) و حداکثر پنجاه میلیارد ریال در هر سال معاف می‌باشند. آیین‌نامه اجرایی این تبصره حداکثر طرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ آن توسط وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

فصل سوم (بهره برداری)

تبصره ۱۱ (الحاقی ۱۳۹۴/۲/۱) - مصادیق مواد معدنی خام مشمول تبصره (۸) این ماده با پیشنهاد شورای عالی معادن و تصویب شورای اقتصاد تعیین و ابلاغ می‌شود.

باسلام و احترام:

موضوع دستورالعمل چگونگی اجرای تبصره (۵) ماده (۱۴) قانون معادن در جلسات مورخ ۱۴۰۲/۳/۲۳ و ۱۴۰۲/۳/۹ شورایعالی معادن مطرح گردید که با عنایت به تبصره ۴ ماده ۱۲ قانون معادن رأی قطعی و لازم الاجرای شورا طبق شرح ذیل جهت اقدام لازم ارسال می گردد.

« درخواست معاونت معادن و فرآوری مواد دایر بر لزوم ابلاغ دستورالعمل چگونگی اجرای تبصره (۵) ماده (۱۴) قانون معادن، در جلسات مورخ ۱۴۰۲/۳/۹ و ۱۴۰۲/۳/۲۳ شورایعالی معادن و با حضور نمایندگان سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی (موضوع دعوتنامه های شماره ۲۷۳۱۳۷ مورخ ۱۴۰۲/۲/۳۱ و شماره ۳۷۱۷۵۴ مورخ ۱۴۰۲/۳/۱۷) مطرح و پس از بحث و تبادل نظر و با توجه به مفاد تبصره ۵ ماده ۱۴ قانون معادن و شاخص های تعیین شده در آن مشتمل بر بهره برداری بهینه و فرآوری و صیانت از ذخایر معدنی، ارتقا بهره وری و تحقیق و توسعه و اکتشاف و حفظ محیط زیست؛ دستورالعمل نحوه استفاده بهره برداران معادن از مزایای ماده مذکور بر اساس تکلیف ماده ۶۴ آیین نامه اجرایی قانون معادن به شرح ذیل ابلاغ می گردد:

ماده ۱- کلیه بهره برداران معادن در کشور در صورت انجام تکالیف و تعهدات قانونی ذیل می توانند از موضوع تبصره ۵ ماده ۱۴ قانون معادن (معافیت حداکثر ۲۰ درصدی حقوق دولتی) طبق مفاد این دستورالعمل استفاده نمایند.

- دارا بودن مسئول فنی در معدن
- رعایت مفاد ماده ۵۱ آیین نامه اجرایی قانون معادن
- تعیین تکلیف (تسویه یا تقسیط) بدهی قطعی شده حقوق دولتی معدن
- بارگذاری کلیه صورت حساب های الکترونیکی (فاکتورهای رسمی فروش) معادن در سامانه جامع تجارت یا سامانه مودیان مالیات برای سال ۱۴۰۲ به بعد

ماده ۲- بهره بردارانی که متقاضی استفاده از معافیت حقوق دولتی ذیل این دستورالعمل می باشند موظفند:

الف- پیش از اجرای پروژه طرح توجیهی خود را که شامل هدف از اجرای پروژه، جزئیات فنی و مالی پروژه، خروجی های مورد انتظار و برنامه زمان بندی اجرای پروژه است، در سامانه گاداستر ثبت نمایند. (پروژه هایی که تاریخ شروع اجرای آن ها پیش از ابلاغ این دستورالعمل باشد، مشمول بند الف) از ماده (۳) نخواهند بود.

ب- حداکثر ظرف مدت ۴ ماه پس از پایان سال اجرای پروژه درخواست خود را به همراه صورت های مالی حسابرسی شده بهره بردار، گزارش عملکرد پروژه، اسناد هزینه کرد پروژه، قراردادهای رسمی منعقد شده برای اجرای پروژه و سایر مدارک و مستندات مربوط به پروژه به اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان مربوطه ارسال نمایند.

تبصره - معافیت موضوع این دستورالعمل به معادنی تعلق می گیرد که پروژه های خود را به طور کامل اجرا نموده و ردیف مربوط به این پروژه ها به طور مشخص در صورت های مالی حسابرسی شده بهره بردار قید شده باشد.

ماده ۳- اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان موظف است حداکثر ظرف مدت ۱ ماه پس از تکمیل اطلاعات و مستندات اشاره شده در بند (ب) ماده (۲) توسط بهره بردار و در صورت تطابق پروژه با مفاد جدول ذیل ماده (۴)، نسبت به بازدید میدانی از پروژه اقدام نموده و در صورت تأیید اقدامات انجام شده توسط بهره بردار، درخواست وی را به همراه اسناد و مدارک ارائه شده به دبیرخانه شورای عالی معادن ارجاع دهد. شورا موظف است ظرف مدت ۳ ماه پس از ارجاع درخواست بهره بردار توسط اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان، نتیجه را ابلاغ نماید.

موضوع:

دستورالعمل چگونگی اجرای

تبصره (۵) ماده (۱۴) قانون

معادن

تبصره - معاونت معادن و فرآوری مواد موظف است لیست پروژه‌های پیشنهادی مورد اشاره در ردیف (۱) جدول فوق را به صورت سالانه تدوین و به شورای عالی معادن ارائه نماید. شورا نیز پس از بررسی و تصویب، لیست پروژه‌های فوق را منتشر نموده تا عموم بهره‌برداران و فعالان حوزه معدن از آن مطلع گردند.»

رضا محشمی مهر

رونوشت:

- جناب آقای دکتر خاندوزی، وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی، جهت استحضار
- جناب آقای دکتر منظور، رئیس محترم سازمان برنامه و بودجه کشور، جهت استحضار
- معاونت تدوین، تنقیح و انتشار قوانین و مقررات معاونت حقوقی ریاست جمهوری
- جناب آقای فولادگر، معاون محترم هماهنگی و محیط کسب و کار، جهت استحضار و درج در پایگاه اطلاعات قوانین و مقررات کشور
- معاون محترم حقوقی و امور مجلس، جهت استحضار
- رئیس محترم سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور
- جناب آقای افشار صابر، رئیس محترم دبیرخانه شورای عالی معادن

ردیف	موضوعات قابل قبول جهت بهره‌مندی از معافیت ۲۰٪ حقوق دولتی	شاخص مرتبط	حداکثر میزان پوشش هزینه
۱	پروژه‌های پیشنهادی شورای عالی معادن	همه شاخص‌ها	۵۰٪ هزینه‌ها
۲	سرمایه‌گذاری در فرآوری مواد معدنی کم عیار و باطله‌های موجود در معدن	بهره‌برداری بهینه و فرآوری و صیانت از ذخایر معدنی	۴۰٪ هزینه‌ها
۳	سرمایه‌گذاری در راستای استحصال عناصر فرعی همراه ماده معدنی اصلی	بهره‌برداری بهینه و فرآوری و صیانت از ذخایر معدنی	۴۰٪ هزینه‌ها
۴	سرمایه‌گذاری در بهبود فرآیند تولید واحدهای فرآوری موجود در محدوده معدن مشروط به تحقق حداقل یکی از اهداف زیر: (الف) افزایش راندمان تولید (کارتی جدید) (ب) کاهش شدت مصرف آب و انرژی	بهره‌برداری بهینه و فرآوری و صیانت از ذخایر معدنی - ارتقا بهره‌وری	۴۰٪ هزینه‌ها
۵	احداث یا تأمین زیرساخت‌های ریلی (لگوموتیو و ریل) جهت حمل بار معدن	ارتقا بهره‌وری	۳۵٪ هزینه‌ها
۶	سرمایه‌گذاری بر روی آموزش نیروی انسانی در معدن	ارتقا بهره‌وری	۲۵٪ هزینه‌ها
۷	کاهش مصرف سوخت به نسبت تولید در معدن	ارتقا بهره‌وری حفظ محیط زیست	۲۵٪ هزینه‌ها
۸	سرمایه‌گذاری در راستای به‌کارگیری فناوری‌ها به جهت حفظ محیط زیست و منابع طبیعی و کاهش خسارات آن در معدن	حفظ محیط زیست	۴۰٪ هزینه‌ها
۹	سرمایه‌گذاری در راستای احیا و بازسازی عرصه معدن مطابق استانداردهای منابع طبیعی	حفظ محیط زیست	۳۰٪ هزینه‌ها
۱۰	سرمایه‌گذاری در راستای کمک به افزایش ضریب حفاظتی در عرصه‌های طبیعی محدوده معدن	حفظ محیط زیست	۲۵٪ هزینه‌ها
۱۱	حفظ و حمایت از حیات وحش در محدوده معدن	حفظ محیط زیست	۲۵٪ هزینه‌ها
۱۲	دریافت گواهینامه‌های زیست محیطی برای فعالیت معادن و واحدهای فرآوری در محدوده معدن	حفظ محیط زیست	۲۰٪ هزینه‌ها
۱۳	به‌کارگیری ناظر محیط زیستی یا منابع طبیعی در معدن	حفظ محیط زیست	۲۰٪ هزینه‌ها
۱۴	سرمایه‌گذاری و مشارکت در طراحی و بومی‌سازی کارخانه فرآوری (طرح‌های نوین در کشور) در محدوده معدن و یا ساخت ماشین آلات، تجهیزات معدنی و مواد مصرفی معدن بدون سابقه ساخت داخلی در کشور	تعمیق و توسعه	۴۵٪ هزینه‌ها
۱۵	اکتشاف تکمیلی در محدوده معدن با رعایت ضوابط و تأیید طرح توسط مراجع ذربیط	اکتشاف	۴۰٪ هزینه‌ها

فصل سوم (بهره برداری)

صمتا

مرکز تخصصی مهندسی معدن و صنایع صمتا

ماده ۱۵ - مواد باطله حاصل از عملیات استخراج و بهره‌برداری از معادن در صورت عدم استفاده بهره‌بردار از آن پس از انقضاء مدت ذکر شده در پروانه یا اجازه برداشت متعلق به دولت بوده و به طریقی که وزارت معادن و فلزات صلاح بداند استفاده خواهد شد.

ماده ۱۶ - وزارت معادن و فلزات موظف است به منظور تشویق سرمایه‌گذاری برای تولید مواد معدنی فرآوری‌شده، واحدهای مربوطه را زیر پوشش نظارتی و حمایتی و هدایتی خود قرار داده و از سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی در این امور حمایت نماید و در این باره مطالعات امکان‌سنجی و تهیه طرح‌های تیپ انجام دهد. چگونگی آن در آیین‌نامه اجرائی مشخص خواهد شد.

فصل سوم (بهره برداری)

ماده ۱۷ - دولت موظف است به منظور توسعه فرآوری و صادرات مواد معدنی با ارزش افزوده بیشتر و نیز گسترش فعالیتهای اکتشافی و بهره‌برداری، پیشنهاد وزارت معادن و فلزات در رابطه با خط مشی‌های تولیدی، بازرگانی، مالی و پولی مرتبط را مورد بررسی قرار داده، در صورت تصویب در برنامه‌های توسعه منظور نماید و برای تحقق آن در لوایح بودجه سالانه کشور پیش‌بینی لازم را به عمل آورد.

تبصره - وزارت معادن و فلزات مکلف است گسترش فرآوری مواد معدنی و صادرات آن را در اولویت برنامه‌های اجرایی خود قرار دهد.

قانون معادن

فصل چهارم مقررات عمومی

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۱۸ - وزارت معادن و فلزات مکلف است وضع بهره‌برداران فعلی را به تدریج پیش از انقضاء اعتبار مجوزهای صادره، با این قانون تطبیق داده، در صورت انجام تعهدات مربوطه، برای آنان پروانه بهره‌برداری جدید صادر نماید.

در هر حال اقدامات یادشده نباید به هیچ‌وجه به حقوق مکتسبه بهره‌برداران لطمه‌ای وارد سازد.

ماده ۱۹ - هرکس بدون اخذ پروانه اکتشاف یا بهره‌برداری و یا اجازه برداشت اقدام به حفاریهای اکتشافی، استخراج، برداشت و بهره‌برداری مواد معدنی نماید، متصرف در اموال عمومی و دولتی محسوب می‌شود و با او برابر قوانین و مقررات مربوط رفتار خواهد شد. در این موارد ماموران انتظامی موظفند حسب درخواست وزارت معادن و فلزات بلافاصله از این‌گونه عملیات جلوگیری و متهم یا متهمان را برای صدور حکم به مراجع قضائی معرفی نمایند. وزارت معادن و فلزات مکلف است ضمن انجام اقدامات لازم، بموقع درخواست ضرروزیان ناشی از جرم را به مرجع قضائی مربوط تسلیم نماید.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - این گونه اقدامات از مصادیق جرم مشهود است و نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران مکلف است وظایف قانونی خود را در این موارد انجام دهد.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - هرگونه تصرف اشخاص حقیقی یا حقوقی در محدوده دارای مجوز عملیات معدنی بدون داشتن حکم از مراجع قضائی، تصرف عدوانی محسوب می شود. در این موارد نیروی انتظامی موظف است حسب درخواست دارندگان مجوز یا وزارت صنعت، معدن و تجارت، بلافاصله نسبت به رفع تصرف و مزاحمت اقدام و متهم یا متهمان را به مراجع قضائی معرفی نماید.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - مزاحمت اشخاص حقیقی یا حقوقی به نحوی که مانع عملیات معدنی شود، جرم تلقی و مجرم ضمن جبران خسارت، به حبس از یک تا شش ماه و یا پرداخت جریمه نقدی معادل دو برابر خسارت وارده محکوم می شود.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۲۰ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - وزارت صنعت، معدن و تجارت به دارندگان مجوزهای اکتشاف و بهره‌برداری و اجازه برداشت که به تعهدات خود عمل ننمایند با تعیین مهلتی مناسب اخطار می‌کند تا تعهد خود را ایفاء نمایند. در صورتی که اشخاص مزبور در انقضای مهلت مقرر اقدامی ننمایند و یا اقدام انجام شده کافی نباشد، با تایید شورای عالی معادن ملزم به پرداخت خسارات ناشی از عدم انجام تعهدات مربوط می‌شوند و یا در نهایت برای ادامه عملیات مربوط فاقد صلاحیت شناخته می‌شوند. انجام این عمل در اعتبار پروانه بهره‌برداری و یا حقوق اشخاص ثالث تاثیری ندارد.

تبصره ۱ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - مواردی که خارج از ید و اراده دارندگان مجوز باشد، از حکم این ماده مستثنی است.

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - موارد مشمول خسارت و فاقد صلاحیت و خارج از ید و اراده مکتشف و بهره‌بردار در آئین‌نامه اجرائی این قانون تعیین می‌شود.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۲۱ - بهره‌بردار و دارنده اجازه برداشت قبلی موظف است اموال و تجهیزات مربوط به معدن را که انتزاع آن به تشخیص کارشناسی وزارت معادن و فلزات موجب وارد آمدن لطمه و خسارت به معدن می‌شود به نرخ تعیین شده بر اساس ارزیابی کارشناس رسمی دادگستری به قیمت روز به بهره‌بردار جدید واگذار نماید. در صورت عدم واگذاری اموال و تجهیزات مربوط به معدن برابر شرایط یاد شده مسوول جبران خسارت وارده خواهد بود.

ماهیت فقهی و حقوقی معادن در ایران

ماده ۱۶۱ قانون مدنی (مصوب سال ۱۳۰۷):

معدنی که در زمین اشخاص واقع شده باشد **ملک صاحب زمین است** و استخراج آن تابع قوانین مخصوص خواهد بود.

این ماده به استناد اصل ۴۵ قانون اساسی و قانون معادن مصوب سال ۱۳۷۷ (خاصه ماده ۲۲ قانون معادن) نسخ ضمنی شده است.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۲۲ - چنانچه اجراء عملیات معدنی در محدوده املاک دائر یا مسبوق به احیاء اشخاص واقع و نیاز به تصرف این املاک باشد، مجری عملیات پس از تایید وزیر معادن و فلزات مکلف است اجاره یا بهای آن را بدون محاسبه ذخائر معدنی واقع در آن، برابر نظر کارشناس رسمی دادگستری به قیمت روز به صاحب ملک بپردازد و در صورت امتناع وی از دریافت آن، در صندوق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تودیع نماید که در این حالت زمینه انجام عملیات معدنی توسط وزارت معادن و فلزات با هماهنگی دستگاههای مسوول فراهم خواهد شد. تشخیص دائر یا مسبوق به احیاء بودن املاک و وضع مالکیت مالک یا مالکین به عهده مراجع مربوطه می باشد.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

تبصره ۱- در صورتی که برای ادامه عملیات اکتشافی یا بهره‌برداری و استخراج معادن واقع در خارج از املاک یاد شده نیاز به حفر کانال یا تونل زیرزمینی باشد که در عمق عرفی املاک مزبور قرار گیرد، مشمول ماده فوق بوده، در غیر این صورت تابع ملک نخواهد بود. تشخیص عمق عرفی موضوع این تبصره با توجه به نوع کاربری اراضی منطقه عملیات معدنی به عهده کارشناس رسمی دادگستری می‌باشد.

تبصره ۲- مالک یا مالکین املاک فوق‌الذکر یا قائم‌مقام قانونی آنها در اخذ پروانه اکتشاف ذخائر سنگ لاشه ساختمانی و سنگهای تزئینی و نما واقع در عمق عرفی املاک دائر یا مسبوق به احیاء خود که به ترتیب مقرر در قسمت اخیر تبصره فوق تعیین می‌شود، مشروط به تسلیم درخواست به وزارت معادن و فلزات، قبل از صدور پروانه اکتشاف برای سایرین، نسبت به آنها حق تقدم خواهند داشت که در این صورت مواد مکشوفه تا عمق عرفی تبع ملک متعلق به آنان بوده، ضمن معافیت از پرداخت حقوق دولتی، بر اساس مفاد ماده (۱۰) و بند (۱) شق «الف» ماده مذکور با آنها رفتار خواهد شد.

تبصره ۳- ماموران انتظامی مکلفند در صورت ممانعت مالک از اجراء عملیات معدنی موضوع این ماده، بلافاصله به درخواست وزارت معادن و فلزات طبق مقررات موضوعه رفع ممانعت و مزاحمت نمایند.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۲۳ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - هرگونه اقدام و صدور مجوز به منظور اجرای طرحهای عمرانی در داخل و حریم محدوده‌های دارای پروانه و مجوز فعالیت‌های معدنی، توسط دستگاههای اجرائی اعم از وزارتخانه‌ها، شرکتها و سازمانهای دولتی و موسسات عمومی و نهادهای انقلابی و واحدهای تابعه آنها، موقوف به کسب مجوز از وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

تبصره (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - در مواردی که حقوق دارندگان پروانه و مجوز فعالیت‌های معدنی به دلیل ضرورت اجرای طرحهای عمرانی دولت تضییع شود، دستگاههای اجرائی ذی‌ربط موظفند قبل از اجرای مراحل طرح مصوب، برابر نظر کارشناس رسمی دادگستری یا کارشناس نظام مهندسی معدن نسبت به پرداخت خسارتهای وارده به سرمایه‌گذاری انجام شده به قیمت روز اقدام کنند و در صورت امتناع از دریافت آن، در صندوق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تودیع نمایند.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۲۴ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - جهت تسریع در امر اکتشاف و بهره‌برداری از معادن، دستگاههای اجرایی و متولیان قانونی مربوط مکلفند حداکثر

ظرف دو ماه نسبت به استعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت جهت صدور پروانه اکتشاف در موارد ذیل اعلام نظر نمایند:

الف - حریم قانونی راهها و راه آهن

ب - داخل شهرها و حریم قانونی آنها

پ - حریم قانونی سدها و شبکه‌های توزیع آب و حوضچه‌های سدها و قنوات

ت - داخل جنگلها و مراتع

ث - حریم اماکن مقدسه و ابنیه تاریخی

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ج - حریم پادگانها و محل استقرار نیروهای مسلح

چ - مناطقی با عنوان پارک ملی، آثار طبیعی ملی، پناهگاه حیات وحش و حفاظت شده

ح - حوزه‌های دارای مواد پرتوزا بیش از حد مجاز

استعلام از دستگاههای اجرائی ذی ربط، توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و فقط یکبار برای صدور پروانه اکتشاف انجام می‌گیرد. پروانه اکتشاف توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت حداکثر سه ماه پس از استعلام صادر می‌شود. اعلام نظر باید برای کل محدوده مورد تقاضا صورت گیرد و عدم اعلام نظر در مهلت مقرر به منزله موافقت دستگاههای مذکور تلقی می‌شود.

تبصره ۱ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - دستگاههای اجرائی مربوط مکلفند ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون، نسبت به اعلام وضعیت حریمهای قانونی خود به وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام نمایند.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

تبصره ۲ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - سازمان انرژی اتمی ایران مکلف است ظرف سه ماه پس از ابلاغ این قانون حوزه‌های اکتشافی دارای مواد پرتوزا بیش از حد مجاز را به وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام نماید. همچنین سازمان انرژی اتمی ایران ابتداء هر سال محدوده‌های تازه را اعلام می‌کند و وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است با رعایت مفاد این ماده در مناطق اعلام شده از سازمان انرژی اتمی ایران استعلام نماید.

تبصره ۳ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان حفاظت محیط زیست مکلفند در مورد م-عادن متروکه و مسبوق به سابقه واقع در مناطق موضوع بند (چ) این ماده بررسی و تصمیم‌گیری نمایند و در صورت عدم توافق چنانچه با در نظر گرفتن نوع ماده معدنی و میزان ذخیره از نظر مصالح ملی، بهره‌برداری از این معادن به مصلحت باشد، وزارت صنعت، معدن و تجارت با تصویب هیات وزیران نسبت به احیاء و راه‌اندازی آنها اقدام کند.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

تبصره ۴ (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - وزارت صنعت، معدن و تجارت وظیفه مدیریت یکپارچه، هماهنگی و اداره امور اخذ، تکمیل و صدور مجوز را بر عهده دارد و از طریق ایجاد پنجره واحد با مشارکت سایر دستگاههای مرتبط به گونه‌ای اقدام می‌نماید که ضمن رعایت اصل همزمانی پاسخ استعلامات، سقف زمانی مورد نظر برای صدور مجوز از زمان پیش بینی شده در قانون تجاوز ننماید. در ایجاد فرآیند پنجره واحد، دستگاههای فرعی، مکلفند نسبت به ارائه خدمات از طریق استقرار نماینده تام‌الاختیار در محل پنجره‌های واحد و یا در فضای مجازی اقدام و همکاری لازم را به عمل آورند.

تبصره ۵ (الحاقی ۱۳۹۲/۸/۱۴) - در صورتی که سازمان صنعت، معدن و تجارت استان به پاسخهای استعلام از دستگاههای اجرائی ذی‌ربط اعتراض داشته باشد، موضوع به هیات حل اختلاف موضوع ماده (۲۴ مکرر) ارجاع می‌شود تا حداکثر ظرف پانزده روز درمورد آن تعیین تکلیف شود.

جلسات این هیات حداقل با حضور پنج نفر رسمیت می‌یابد و رای آن با اکثریت مطلق عده حاضر قطعی و لازم‌الاجراء است. این امر مانع اعتراض در دیوان عدالت اداری نیست.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۲۴ مکرر (الحاقی ۱۳۹۲/۸/۱۴) - اعضای هیات حل اختلاف عبارتند از:

- ۱- استاندار یا معاون ذی ربط به عنوان رئیس هیات
- ۲- رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان به عنوان دبیر هیات
- ۳- یک نفر کارشناس خبره معدن با معرفی سازمان نظام مهندسی معدن استان
- ۴- رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان
- ۵- نماینده دستگاه مورد اعتراض ذی ربط
- ۶- یک نفر از بهره‌برداران با تجربه و متخصص در امور معدنی با انتخاب خانه معدن استان و در صورت عدم وجود خانه معدن در استان، با انتخاب خانه معدن کشور
- ۷- یک نفر حقوقدان آشنا به مسائل معدنی با انتخاب و معرفی رئیس دادگستری استان

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۲۵ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - چنانچه محدوده عملیات معدنی در منابع ملی و طبیعی واقع شده باشد، مطابق تبصره «۴» ماده (۳) قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب سال ۱۳۴۶ و اصلاحات بعدی آن اقدام و به‌جای بهره مالکانه و حق‌الارض مندرج در تبصره یاد شده، به‌منظور جبران خسارت ناشی از اکتشاف یا بهره‌برداری مواد معدنی، هزینه‌های ناشی از اکتشاف یا بهره‌برداری مواد معدنی به ماخذ پانزده درصد (۱۵٪) درآمد دولت ناشی از اکتشاف موضوع تبصره «۳» ماده (۶) این قانون و همچنین دوازده درصد (۱۲٪) از کل حقوق دولتی موضوع ماده (۱۴) این قانون و تبصره‌های ذیل آن که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت وصول می‌گردد و به حساب خزانه‌داری کل کشور که از طریق وزارت جهاد کشاورزی تعیین می‌شود واریز می‌گردد تا برحسب مورد و در طی عملیات معدنی نسبت به احیاء و بازسازی محل عملیات معدنی اقدام گردد.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۲۶ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - محدوده‌های مربوط به اکتشاف، استخراج و انباشت و بهره‌برداری مواد معدنی و دفع مواد باطله واقع در منابع ملی بنا به تقاضای وزارت صنعت، معدن و تجارت توسط سازمان جنگلها، مراتع و آبخیزداری کشور ثبت می‌گردد. مساحت این محدوده‌ها که در مجوز صادر شده قید می‌شود به عرصه عملیاتی معدن مربوط است و تا پایان عمر معدن به صورت اموال عمومی در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار دارد. هرگونه عملیات خارج از موارد مندرج در مجوزهایی که صادر می‌شود به منزله تصرف در اموال عمومی محسوب می‌گردد.

ماده ۲۷ - وزارت معادن و فلزات موظف است به منظور استفاده مطلوب از خدمات متخصصان معدن و زمین‌شناسی و امور مربوط به آن، این گروه را در قالب دفاتر فنی مهندسی ساماندهی کند. دولت موظف است لایحه نظام مهندسی معدن و زمین‌شناسی را تدوین نموده و ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون به مجلس ارائه نماید.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۲۸ - دستگاههای اجرائی مکلفند با توجه به موقعیت جغرافیائی معادن و لزوم توسعه بخش معدن، مناطق محل وقوع معادن را جزو اولویت اجراء طرحها و برنامه‌های توسعه‌ای و اعمال نرخ‌های تعرفه‌ای ترجیحی خود قرار دهند.

ماده ۲۹ - به منظور ایجاد ثبات در محاسبات اقتصادی تولید مواد معدنی، مقرراتی که منجر به تحمیل هزینه غیرمرتبط و سرشار برای تولید مواد مذکور می‌شود از تاریخ تصویب این قانون کان لم یکن تلقی می‌گردد.

ماده ۳۰ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - مطالبات وزارت صنعت، معدن و تجارت از اشخاص، اعم از حقیقی یا حقوقی ایرانی یا خارجی پس از قطعی شدن به ترتیب مندرج در تبصره (۴) ماده (۶) و ماده (۱۴) و تبصره‌های آن و مواد (۲۰) و (۲۵) این قانون در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم‌الاجراء است و براساس ماده (۴۸) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب سال ۱۳۶۶ طبق مقررات اجرائی مالیاتهای مستقیم قابل وصول می‌باشد. نحوه اجرای این ماده در آئین‌نامه اجرائی مشخص می‌شود.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۳۱ - به منظور تحقق توسعه پایدار در بخش معدن، دولت موظف است صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیتهای معدنی را جهت تامین تمام یا قسمتی از خسارات احتمالی ناشی از عدم کشف کانه و سرمایه‌گذاریهای موجود، طبق اساسنامه‌ای که به تصویب هیات وزیران خواهد رسید در وزارت معادن و فلزات تاسیس نماید و همه ساله در صورت لزوم اعتبار مورد نیاز سهم دولت را با توجه به سیاستهای تولیدی در لوایح بودجه سالانه پیشنهاد نماید.

تبصره (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - دولت مکلف است به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت همه ساله حداکثر پنج درصد (۵٪) از کل حقوق دولتی دریافتی موضوع ماده (۱۴) این قانون و تبصره‌های ذیل آن را جهت حمایت از فعالیتهای صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیتهای معدنی در اختیار صندوق مذکور قرار دهد.

ماده ۳۲ - به موجب قانون اصلاح قانون معادن مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ نسخ شده است

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۳۳ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - کلیه کارکنان وزارت صنعت، معدن و تجارت و شرکتها و سازمانهای تابعه آن در زمان اشتغال و تا یک سال بعد از قطع اشتغال، نمی‌توانند به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم در معاملات و امتیازات موضوع این قانون ذی سهم یا ذی‌نفع باشند. در صورت تخلف به انفصال دائم از خدمات دولتی و محرومیت از پنج تا ده سال از هرگونه عقد قرارداد معدنی و اخذ هرگونه مجوز عملیات معدنی، محکوم می‌گردند.

ماده ۳۴ (اصلاحی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است در معادن موضوع این قانون برای جلوگیری از تخریب و تضييع ذخایر معدنی و اجرای تعهدات اکتشاف‌کنندگان و بهره‌برداران و رعایت اصول ایمنی و حفاظتی کارکنان معادن طبق آئین‌نامه اجرائی این قانون نظارت و بازرسی نماید.

تبصره (الحاقی ۱۳۹۰/۸/۲۲) - وزارت صنعت، معدن و تجارت مجاز است جهت انجام امور کارشناسی، نظارت و بازرسی از اعضاء سازمان نظام مهندسی معدن بهره‌گیرد و بعضی از اختیارات غیرحاکمیتی خود در این زمینه را به سازمان مذکور تفویض نماید.

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۳۵ (الحاقی ۱/۲/۱۳۹۴) - وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمانهای تابعه و وابسته آن از جمله سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن مکلفند طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، استخراج و فروش معادن متعلق به خود را از طریق مزایده عمومی به بخش خصوصی یا تعاونی واگذار نمایند. عواید حاصل از واگذاری استخراج و فروش این گونه معادن پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور با رعایت قانون مذکور در قالب بوجه های سنواتی از طریق سازمان توسعه و نوسازی معادن معدنی ایران و شرکت‌های تابعه صرف زیرساخت معادن، اکتشاف، تحقیقات فرآورده‌های مواد معدنی و پژوهش‌های کاربردی برای مواد معدنی و تکمیل طرح‌های نیمه تمام معدنی و کمک به بخش فناوری (تکنولوژی) در بخش معدن می‌شود.

فروش مواد معدنی مذکور قبل از واگذاری استخراج و فروش صرفاً از طریق بورس کالا یا مزایده مجاز است.

تبصره (الحاقی ۱/۲/۱۳۹۴) - معدن جدید که توسط سازمان‌های مذکور کشف میشوند پس از اخذ گواهی کشف طبق سازوکار فوق باید واگذار شوند.

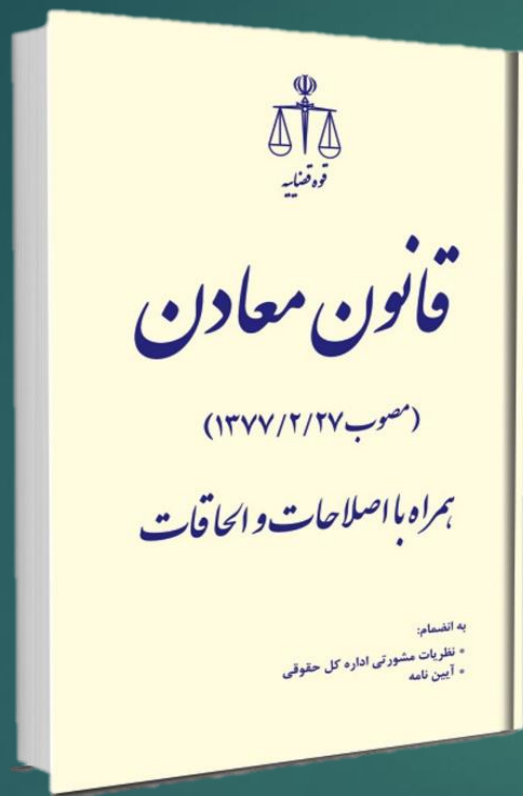

فصل چهارم (مقررات عمومی)

ماده ۳۶ (الحاقی ۱۳۹۴/۲/۱) - آیین‌نامه‌های اجرائی این قانون از جمله مواد (۵)، (۶)، (۷)، (۸)، (۹)، (۱۰)، (۱۳)، (۱۴)، (۲۰)، (۳۰) و (۳۴) توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت و با همکاری سایر دستگاه‌های اجرائی ذی‌ربط ظرف سه ماه تهیه و به تصویب هیات وزیران می‌رسد.

ماده ۳۷ (الحاقی ۱۳۹۴/۲/۱) - از تاریخ تصویب این قانون، قوانین معادن مصوب ۱۳۱۷، ۱۳۳۶، اصلاح ماده (۱۶) مصوب ۱۳۴۴ و ۱۳۶۲، اصلاح قانون معادن مصوب ۱۳۶۴ و ماده (۹) قانون رفع بعضی از موانع تولید و سرمایه‌گذاری صنعتی مصوب ۱۳۸۶/۵/۷ نسخ می‌گردد.

با تشکر محمدرضا بهرامن ۲۳ آذر ماه ۱۴۰۲

آیین نامه اجرایی قانون معادن مصوب ۱۳۹۲

فصل اول (تعاریف و کلیات) و فصل دوم (اکتشاف)

محمد رضا بهرامن

۲۳ آذر ماه ۱۴۰۲

آیین نامه اجرایی قانون معادن

فصل اول

تعاریف و کلیات

آیین نامه اجرایی قانون معادن (تعاریف و کلیات)

ماده ۱ آیین نامه اجرایی

▶ اصطلاحات زیر در این آیین نامه در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف - قانون: قانون معادن - مصوب ۱۳۷۷ - و اصلاحات بعدی آن.

ب - شورا: شورای عالی معادن، موضوع ماده (۱۲) قانون.

پ - وزارت: وزارت صنعت، معدن و تجارت.

ت - فعالیت های معدنی: عملیات پی جویی برای یافتن کنسارها و اکتشاف و استخراج معادن و کانه آرایایی کانسنگ و فرآوری مواد معدنی و متالورژی استخراجی.

ث - مجوز صلاحیت: پروانه اشتغال به کار حرفه های مهندسی معدن و نظایر آن در امور تخصصی مرتبط با فعالیت های معدنی.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (تعاریف و کلیات)

ج - عامل منتخب: شخص حقیقی و یا حقوقی که برای انجام اکتشاف و یا بهره‌برداری انتخاب و مجوز مربوط به نام وی صادر می‌شود.

چ - حریم: محدوده تعیین شده توسط وزارت در خارج از محدوده پروانه فعالیت‌های معدنی که در اختیار وزارت است و انجام هرگونه اقدامی در آن با رعایت ماده (۲۳) قانون خواهد بود.

ح - سلب صلاحیت: وضعیت دارندگان مجوزهای مربوط که به تعهدات خود عمل ننموده و براساس فرآیند مقرر در ماده (۲۰) قانون فاقد صلاحیت شناخته شده‌اند.

خ - کارشناس رسمی: کارشناس دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن و یا کارشناس رسمی دادگستری.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (تعاریف و کلیات)

د- مزایده: فرآیندی رقابتی برای تعیین عامل منتخب در چارچوب شرایط مشخص (مندرج در اسناد مزایده)

ذ- مزایده گزار: عامل برگزاری فرآیند مزایده (وزارت)

ر- مزایده گر: اشخاص حقیقی یا حقوقی که اسناد مزایده را دریافت و در آن شرکت می کنند.

ز- مدت زمان فرایند مزایده: زمان فراخوان، مهلت تحویل اسناد مزایده و قبول پیشنهادها، بررسی و ارزیابی پیشنهادها، تعیین برنده و اعلام آن از سوی مزایده گزار، زمان پذیرش و اعتبار شکایات مزایده گران.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (تعاریف و کلیات)

- ژ- مهلت تحویل اسناد مزایده و قبول پیشنهادها:** این مهلت به طور همزمان یک روز پس از اولین فراخوان مزایده شروع شده و تا یک ماه خواهد بود و حسب شرایط و موقعیت منطقه، مهلت یادشده تعیین می شود.
- س- محدوده آزاد:** محدوده‌ای که قبلاً برای عملیات معدنی ثبت نشده و یا توسط وزارت آزاد اعلام شود.
- ش- محدوده اکتشافی بلامعارض:** محدوده‌ای آزاد که با رعایت ماده (۲۴) قانون و این آیین نامه دارای شرایط لازم برای صدور پروانه اکتشاف باشد و یا محدوده‌هایی که پروانه اکتشاف آنها لغو و یا از درجه اعتبار ساقط شوند.

فصل دوم اکتشاف

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۲ آیین نامه اجرایی: انجام عملیات اکتشاف توسط اشخاص حقیقی و حقوقی، مستلزم دریافت پروانه اکتشاف از وزارت است.

ماده ۳ آیین نامه اجرایی: مواد معدنی طبقه یک و دو موضوع ماده (۳) قانون به شش گروه به شرح زیر تقسیم می شوند:

الف - گروه اول: شن، ماسه و خاک رس

ب - گروه دوم: سنگ های لاشه ساختمانی طبق بند (ص) ماده (۱) قانون

پ - گروه سوم: مواد معدنی طبقه یک به استثنای گروه های یک و دو

ت - گروه چهارم: سنگ های تزئینی و نما

ث - گروه پنجم: مواد معدنی طبقه دو غیر فلزی به استثنای زغال سنگ و گروه چهار

ج - گروه ششم: مواد معدنی طبقه دو فلزی و زغال سنگ

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره ۱- مواد معدنی قابل استحصال از آبها و گازهای معدنی به استثنای نمکهای آبی مورد اشاره در بند (الف) ماده (۳) قانون، جزء مواد معدنی گروه پنج محسوب می‌شوند و انجام عملیات معدنی آنها تابع مفاد این آیین‌نامه است. وزارت موظف است دستورالعمل مربوط به عملیات معدنی استحصال املاح از منابع آبی را تهیه و ابلاغ کند.

تبصره ۲- وزارت موظف است ضوابط و معیارهای فنی اکتشاف هر یک از گروه‌های یادشده را تدوین و ابلاغ کند.

تبصره ۳- شن و ماسه‌ای که از بستر رودخانه‌های فعال دائمی و یا فصلی صرفاً به منظور استفاده در عملیات ساختمانی، راهسازی، بتن‌ریزی و نظایر آن برداشت شود و حاوی کانی‌های با ارزشی که تفکیک آنها مقرون به صرفه نباشد، شن و ماسه رودخانه‌ای است. در این موارد استعلام مطابق ماده (۲۴) قانون از وزارت نیرو انجام می‌شود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۴ آیین نامه اجرایی: اکتشاف، مجموعه عملیات مندرج در بند (خ) ماده (۱) قانون است که دارای چهار مرحله شناسایی، پی جویی، اکتشاف عمومی و اکتشاف تفصیلی است.

ماده ۵ آیین نامه اجرایی: اشخاص حقیقی و حقوقی متقاضی ثبت محدوده اکتشافی باید دارای شرایط زیر باشند:
الف - اشخاص حقیقی

- ۱- دارا بودن حداقل (۱۸) سال سن
- ۲- عدم شمول قانون راجع به منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری - مصوب ۱۳۳۷-
- ۳- عدم شمول ماده (۳۳) قانون
- ۴- دارا بودن حداقل توان فنی و مالی
- ۵ - نداشتن محرومیت از فعالیت‌های معدنی در زمان صدور پروانه اکتشاف

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ب - اشخاص حقوقی

۱- در اساسنامه آنها موضوع فعالیت‌های معدنی درج شده باشد.

۲- دارا بودن حداقل توان فنی و مالی

۳- نداشتن محرومیت از فعالیت‌های معدنی در زمان صدور پروانه اکتشاف

۴- عدم شمول قانون راجع به منع مداخله وزرا و نمایندگان مجلسین و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری - مصوب ۱۳۳۷-.

پ - اشخاص خارجی با رعایت قوانین و مقررات مربوط

تبصره ۱- وزارت موظف است برگه‌های (فرم‌های) مربوط به تقاضای ثبت محدوده و صدور پروانه اکتشاف را که حاوی شرایط و حداقل توان فنی و مالی

است، در اختیار متقاضیان قرار دهد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

- تبصره ۲-** اشخاص حقیقی نمی‌توانند بیش از یک تقاضای ثبت محدوده و یا پروانه اکتشاف داشته باشند. تعداد تقاضاهای ثبت محدوده در یک زمان برای اشخاص حقوقی، طبق دستورالعمل وزارت تعیین می‌شود.
- تبصره ۳-** عدم رعایت مفاد این ماده توسط متقاضی موجب ابطال مجوزهای صادره در هر مرحله از عملیات معدنی خواهد شد.
- تبصره ۴-** وزارت موظف است حداقل توان فنی و مالی لازم را برای متقاضیان پروانه اکتشاف طبق دستورالعمل مربوط تعیین و ابلاغ کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۶ آیین نامه اجرایی: چگونگی و مراحل صدور پروانه اکتشاف توسط وزارت به شرح زیر است:

- ۱- متقاضی موظف است تقاضای خود را طبق برگه‌های (فرم‌های) مربوط که وزارت در اختیار متقاضیان قرار می‌دهد، ارائه کند.
- ۲- وزارت موظف است شرایطی فراهم کند که تقاضای رسیده را بلافاصله با قید روز و ساعت دریافت، ثبت و رونوشت آن را در قالب برگه (فرم) مربوط منقوش به مهر و امضای وزارت و به عنوان رسید به متقاضی ارائه کند.
- ۳- وزارت موظف است تقاضای رسیده را همراه با مختصات محدوده مورد تقاضا ظرف هفت روز اداری با رعایت ماده (۵) بررسی و محدوده آزاد را به نام متقاضی ثبت و مشخصات محدوده ثبت شده را به وی ابلاغ کند.
- ۴- متقاضی موظف است ظرف ده روز از تاریخ اعلام محدوده آزاد، طبق برگه (فرم) مربوط، درخواست خود را برای ادامه مراحل بعدی به وزارت تسلیم کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

- ۵ - وزارت موظف است مختصات محدوده بلامعارض را از طریق ساز و کار تعیین شده در تبصره (۴) ماده (۲۴) قانون، حداکثر در سقف فرصت زمانی تعیین شده در قانون، به متقاضی اعلام کند.
- ۶ - متقاضی موظف است ظرف یک ماه از تاریخ اعلام محدوده اکتشافی بلامعارض، نسبت به ارائه طرح اکتشاف مربوط و پرداخت مبلغ موضوع تبصره (۲) ماده (۶) قانون اقدام کند.
- ۷- وزارت موظف است در صورت وجود نقص در طرح اکتشاف ارائه شده، مهلت مناسبی را متناسب با گروه‌بندی مواد معدنی برای رفع نقص به متقاضی دهد. در صورت عدم رفع نقص در مهلت تعیین شده، درخواست متقاضی منتفی تلقی خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۷ آیین نامه اجرایی: شرایط صدور پروانه اکتشاف به نام اشخاص حقیقی و حقوقی مجاز موضوع ماده (۵) قانون به شرح زیر است:

الف - بلامعارض بودن تمام و یا بخشی از محدوده مورد تقاضا

ب - برخورداری از حداقل توان فنی و مالی

پ - نداشتن محرومیت از فعالیت‌های معدنی در زمان صدور پروانه اکتشاف

ت - تأیید طرح اکتشاف ارائه شده از سوی متقاضی توسط وزارت

ث - ارائه مدارک پرداخت مبلغ موضوع تبصره (۲) ماده (۶) قانون

ج - ارائه تضمین شش ماهه و یا یک ساله و یا ارائه رسید پرداخت نقدی مبلغ موضوع تبصره (۳) ماده (۶) قانون متناسب با گروه‌بندی مواد معدنی

در زمان صدور پروانه اکتشاف

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره ۱- در صورت عدم احراز شرایط یاد شده، حقوق مربوط به قبول و ثبت تقاضا برای صدور پروانه اکتشاف منتفی و وزارت نسبت به تعیین تکلیف محدوده اکتشافی براساس دستورالعمل مربوط اقدام خواهد کرد.

تبصره ۲- وزارت موظف است حداکثر با رعایت سقف زمانی سه ماهه موضوع ماده (۲۴) قانون، در صورت احراز موارد یاد شده نسبت به صدور پروانه اکتشاف اقدام کند.

ماده ۸ آیین نامه: مدت اعتبار پروانه اکتشاف برای مواد معدنی گروه‌های یک و دو حداکثر شش ماه و برای گروه‌های سه، چهار و پنج حداکثر یک سال است.

تبصره - مدت اعتبار پروانه اکتشاف موضوع این ماده با موافقت وزارت برای یک دوره قابل تمدید است.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۹ آیین نامه اجرایی : مدت اعتبار پروانه اکتشاف برای مواد معدنی گروه شش براساس طرح اکتشاف ارائه شده از سوی متقاضی که به تصویب وزارت می‌رسد، برای مراحل اول و دوم موضوع ماده (۴) شش ماه و برای مراحل سوم و چهارم موضوع ماده (۴) یک سال است.

تبصره - وزارت هنگام صدور پروانه اکتشاف، مدت زمان مراحل اکتشاف را با توجه به نوع ماده معدنی و طرح مصوب تعیین و در پروانه اکتشاف درج می‌کند. دارنده پروانه اکتشاف موظف است گزارش‌های مرحله‌ای را پس از اتمام هر مرحله با توجه به زمان‌بندی طرح مصوب به وزارت ارائه کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی: مدت پروانه اکتشاف به تقاضای دارنده پروانه برای مواد معدنی گروه شش مشروط بر اینکه پیشرفت مراحل عملیات اکتشاف براساس طرح مصوب باشد، قابل تمدید است. مدت تمدید با توجه به هر یک از مراحل طرح اکتشاف و مستندات ارائه شده از طرف متقاضی توسط وزارت به شرح زیر تعیین خواهد شد:

الف - مراحل اول و دوم اکتشاف غیرقابل تمدید است.

ب - برای مراحل سوم و چهارم اکتشاف، برای هر مرحله یک نوبت و حداکثر به مدت یک سال **تبصره -** وزارت می تواند در موارد خاص برای تمدید گروه شش اقدام کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۱۱ آیین نامه اجرایی: چنانچه عملیات اکتشاف در مدت اعتبار پروانه اکتشاف و یا دوره تمدید مراحل اکتشاف، به دلایل خارج از ید و اراده دارنده پروانه اکتشاف به اتمام نرسد، با تأیید وزارت تمدید مجدد آن بلامانع است.

ماده ۱۲ آیین نامه اجرایی: حداکثر مساحت محدوده پروانه اکتشاف مواد معدنی گروه‌های موضوع ماده (۳) به شرح زیر است:

- الف - گروه یک: نیم کیلومتر مربع
- ب - گروه دو: یک کیلومتر مربع
- پ - گروه سه: چهار کیلومتر مربع
- ت - گروه چهار: سه کیلومتر مربع
- ث - گروه پنج: بیست کیلومتر مربع
- ج - گروه شش: دویست و پنجاه کیلومتر مربع

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره ۱- مساحت پروانه اکتشاف با توجه به حداکثر سقف تعیین شده در این ماده طبق طرح اکتشاف متقاضی که براساس دستورالعمل‌های مصوب وزارت تهیه و ارائه می‌شود، تعیین خواهد شد.

تبصره ۲- در موارد خاص با تأیید وزیر صنعت، معدن و تجارت، مساحت بیشتری برای اکتشاف مواد معدنی تعیین می‌شود.

تبصره ۳- مساحت پروانه اکتشاف برای گروه شش با توجه به حداکثر سقف تعیین شده به شرط پیوستگی محدوده و براساس دستورالعمل وزارت خواهد بود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۱۳ آیین نامه اجرایی: دارنده پروانه اکتشاف مواد معدنی گروه شش موظف است پس از انجام هر یک از مراحل اکتشاف، با توجه به نتایج حاصل، نسبت به درخواست کاهش محدوده عملیات اکتشاف به وسعت مورد نیاز برای انجام عملیات مرحله بعد اقدام کند. وزارت مساحت محدوده پروانه اکتشاف را در مراحل بعدی با توجه به درخواست دارنده پروانه اکتشاف، تعیین می کند.

تبصره ۱- مساحت تعیین شده شامل محل هایی خواهد بود که در پروانه اکتشاف درج می شود و طبق مفاد این آیین نامه در آنجا عملیات اکتشاف متناسب با مرحله تعیین شده انجام گرفته و دارای نتایج متناسب با آن مرحله است.

تبصره ۲- وزارت موظف است ضمن ثبت اطلاعات نتایج عملیات اکتشاف در سامانه مربوط، نسبت به آزادسازی یا واگذاری بقیه محدوده موضوع این ماده، با رعایت مفاد این آیین نامه اقدام کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

- ماده ۱۴ آیین نامه اجرایی:** دارنده پروانه اکتشاف موظف است عملیات اکتشاف را براساس طرح اکتشاف مصوب و در مهلت مقرر انجام داده و گزارش دوره‌ای پیشرفت عملیات را در مهلت‌های تعیین شده به وزارت تسلیم کند.
- تبصره ۱-** طرح اکتشاف حاوی نوع و حجم عملیات اکتشاف همراه با برآورد هزینه‌ها و زمان‌بندی اجرای عملیات برای هر یک از مراحل اکتشاف است که براساس ضوابط و معیارهای فنی ابلاغی وزارت، توسط دارنده پروانه اکتشاف ارائه می‌شود.
- تبصره ۲-** طرح اکتشاف و گزارش دوره‌ای پیشرفت عملیات اکتشاف باید توسط اشخاص دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن تهیه و از سوی دارنده پروانه اکتشاف در مهلت مقرر به وزارت تسلیم شود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۱۵ آیین نامه اجرایی: وزارت موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه با مشارکت دستگاههای اجرایی ذی ربط نسبت به طراحی، استقرار و به روز رسانی سامانه الکترونیکی پنجره واحد اقدام کند. از تاریخ تشکیل سامانه الکترونیکی، موضوع استعلام در فضای مجازی انجام خواهد شد

ماده ۱۶ آیین نامه اجرایی: تا استقرار سامانه الکترونیکی پنجره واحد، هر یک از دستگاههای اجرایی موضوع بندهای (الف) تا (ح) ماده (۲۴) قانون، موظفند نماینده تام الاختیار خود را برای ایجاد پنجره واحد در سطوح استانی و ستادی و ارائه خدمات لازم و پاسخگویی به استعلامهای مربوط به صدور پروانه اکتشاف به وزارت معرفی کنند. وزارت موظف است شرح وظایف، نحوه تشکیل و اداره جلسات پنجره واحد را در سطوح استانی و ستادی تهیه کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۱۷ آیین نامه اجرایی: مراحل مربوط به اخذ استعلام از طریق پنجره واحد با مدیریت یکپارچه وزارت انجام می‌شود و متقاضی مسئولیتی در رابطه با اخذ استعلام ندارد.

ماده ۱۸ آیین نامه اجرایی: با ایجاد نظام واحد و یکپارچه ثبت تقاضا و صدور مجوز در فضای مجازی، انجام امور مرتبط براساس دستورالعمل وزارت خواهد بود.

ماده ۱۹ آیین نامه اجرایی: در اجرای مفاد تبصره (۱) ماده (۵) قانون، وزارت موظف است نسبت به حمایت و تقویت زیرساخت‌های لازم برای توسعه اکتشافات معدنی در سراسر کشور از طریق مواردی از جمله توسعه منابع انسانی متخصص، تولید داده‌های پایه علوم زمین، تأمین ماشین‌آلات، لوازم و تجهیزات تخصصی و گسترش پوشش‌های بیمه‌ای و تسهیل در دسترسی به منابع مالی مناسب مورد نیاز اقدام کند.

تبصره - وزارت موظف است همه ساله اعتبار مورد نیاز برای اجرای مفاد این ماده را در زمان تنظیم لایحه بودجه سالانه به معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور ارائه کند.

ماده ۲۰ آیین‌نامه اجرایی: وزارت موظف است در سه ماهه پایان هر سال، مبالغ موضوع تبصره‌های (۲) و (۳) ماده (۶) قانون را از طریق شورا برای سال بعدی تعیین و ابلاغ کند.

ماده ۲۱ آیین‌نامه اجرایی: پروانه اکتشاف در مدت اعتبار با رعایت مفاد این آیین‌نامه و با موافقت وزارت، فقط برای یک بار قابل انتقال است. انتقال‌گیرنده متعهد و ملزم به انجام تعهدات انتقال‌دهنده است. انتقال‌گیرنده باید حداقل توان فنی و مالی لازم را داشته باشد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره ۱- انتقال گیرنده موظف است رونوشت سند صلح را به وزارت ارائه کند. تاریخ قطعی و رسمی انتقال، تاریخ ظهرنویسی پروانه اکتشاف از سوی وزارت است.

تبصره ۲- در مورد مؤسسات اعتباری و بانکها که به نوعی پروانه در توثیق و یا رهن آنها است و ورثه اشخاص حقیقی که به طور قهری حقوق مربوط به پروانه اکتشاف به آنها منتقل می شود، انتقال با موافقت وزارت انجام می شود.

ماده ۲۲ آیین نامه اجرایی: دارنده پروانه اکتشاف موظف است پس از انجام هر مرحله از عملیات اکتشاف و در مدت اعتبار پروانه، گزارش پایان عملیات را بر حسب نوع ماده معدنی و براساس ضوابط و معیارهای مصوب وزارت تهیه و به وزارت تسلیم و رسید دریافت کند.

تبصره - در صورت عدم ارائه گزارش پایان عملیات اکتشاف در هر مرحله توسط دارنده پروانه اکتشاف در مهلت مقرر، پروانه خود به خود لغو و وزارت تعهدی در قبال جبران هزینه های انجام شده ندارد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۲۳ آیین نامه اجرایی: در اجرای ماده (۲۶) قانون و با رعایت ماده (۲۴) آن، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور نسبت به ثبت اولیه محدوده مربوط به مرحله اول اکتشاف اقدام می‌کند.

تبصره ۱- چنانچه محدوده مربوط به اکتشاف در منابع ملی و طبیعی واقع شده باشد، در زمان صدور گواهی کشف، محدوده مربوط به عرصه عملیاتی معدن توسط وزارت برای ثبت به سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور اعلام می‌شود.

تبصره ۲- عرصه عملیاتی معدن محدوده‌ای است که در اجرای عملیات اکتشاف، ذخایر معدنی کشف شده و انجام عملیات معدنی، انباشت و دفع مواد باطله در آن امکان‌پذیر است. محدوده گواهی کشف شامل عرصه عملیات معدن است.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۲۴ آیین نامه اجرایی: دارنده پروانه اکتشاف موظف است در گزارش جامع پایان عملیات اکتشاف، نوع، کمیت، کیفیت و عیار انواع مواد معدنی از جمله اصلی و همراه را با توجه به گروه‌بندی مواد معدنی این آیین‌نامه و رعایت ضوابط و معیارها و دستورالعمل‌های مربوط به منظور درج در گواهی کشف ارائه کند.

تبصره - ارائه گزارش مرحله‌ای متناسب با گروه‌بندی مواد معدنی موضوع این آیین‌نامه شامل شرح عملیات انجام شده و مشخصات انواع مواد معدنی شناسایی شده از جمله مواد معدنی اصلی و همراه توسط دارنده پروانه اکتشاف الزامی است.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۲۵ آیین نامه اجرایی: در مواردی که به علت نقص عملیات و عدم توانایی دارنده پروانه اکتشاف و یا به هر دلیلی پروانه اکتشاف لغو شود و از نظر کارشناسی ادامه عملیات اکتشاف ضرورت داشته باشد، وزارت موظف است بلافاصله نسبت به تنظیم صورتجلسه برآورد میزان عملیات اکتشافی انجام شده مورد تأیید براساس طرح اکتشاف مصوب و مستندات مربوط اقدام کند. تعیین میزان هزینه‌های انجام شده به تشخیص کارشناس نظام مهندسی معدن براساس مندرجات صورتجلسه و مستندات مربوط خواهد بود.

تبصره ۱- عامل منتخب با رعایت این آیین‌نامه، موظف به پرداخت هزینه‌های اکتشافی به عمل آمده توسط دارنده پروانه اکتشاف قبلی در زمان صدور گواهی کشف یا مجوز برداشت است. صدور گواهی کشف یا مجوز برداشت، مستلزم پرداخت هزینه‌های موضوع این ماده به قیمت روز است.

تبصره ۲- در صورت عدم انجام تعهدات دارنده پروانه اکتشاف، وی مشمول ماده (۲۰) قانون خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۲۶ آیین نامه اجرایی: وزارت برای محدوده‌های اکتشافی بلامعارض و یا محدوده‌هایی که برای تکمیل عملیات اکتشاف در اختیار دارد، از طریق صدور پروانه اکتشاف و با رعایت مفاد این آیین‌نامه نسبت به تعیین عامل منتخب اقدام می‌کند.

تبصره ۱- تعیین عامل مذکور با توجه به توان فنی و مالی و قیمت پیشنهادی موضوع تبصره (۳) ماده (۶) قانون از طریق مزایده انجام می‌شود.

تبصره ۲- وزارت موظف است دستورالعمل فراخوان مزایده را با توجه به گروه‌بندی مواد معدنی موضوع ماده (۳) تهیه و ابلاغ کند.

تبصره ۳- مبلغ موضوع تبصره (۳) ماده (۶) قانون، طبق دستورالعمل وزارت اخذ خواهد شد و مابه‌التفاوت قیمت پیشنهادی برنده مزایده با مبلغ یاد شده در زمان صدور گواهی کشف دریافت می‌شود.

تبصره ۴- در صورت تکمیل عملیات و کشف ذخیره معدنی، پس از دریافت مبلغ پیشنهادی برنده مزایده، گواهی کشف توسط وزارت به نام وی صادر خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره ۵ - مالک یا مالکان شخصی در ملک خود و یا موقوفات، در صورت برنده شدن در مزایده باید صرفاً مابه‌التفاوت قیمت پیشنهادی با مبلغ یادشده را قبل از صدور گواهی کشف پرداخت کنند.

تبصره ۶ - پروانه‌های اکتشاف وگذار شده از طریق مزایده، مشمول موارد مترتب بر پروانه‌های اکتشاف از جمله انتقال، تمدید مدت اعتبار، تغییر کیفیت ماده معدنی، تغییر نوع ماده معدنی و سایر موارد مرتبط طبق قانون و این آیین‌نامه هستند.

ماده ۲۷ آیین نامه اجرایی: چنانچه وزارت گزارش جامع پایان عملیات اکتشاف را پس از تطبیق با طرح اکتشاف مصوب ناقص بداند، مهلت مناسبی متناسب با گروه‌بندی مواد معدنی به اکتشاف‌کننده می‌دهد تا نسبت به رفع نقص اقدام کند. در صورتی که تا پایان این مهلت، رفع نقص نشود، پروانه اکتشاف لغو و امتیازی برای دارنده آن منظور نخواهد شد. وزارت با رعایت مفاد این آیین‌نامه در مورد انتخاب عامل اکتشاف جدید تصمیم‌گیری می‌کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۲۸ آیین نامه اجرایی : وزارت موظف است پس از وصول گزارش جامع پایان عملیات اکتشاف در مهلت مقرر، در صورت انطباق مفاد گزارش مذکور با عملیات انجام شده، در چارچوب این آیین نامه و دستورالعمل های مربوط، گواهی کشف صادر کند.

تبصره ۱- محدوده گواهی کشف، شامل محل هایی خواهد بود که طبق مفاد این آیین نامه در آنجا عملیات اکتشاف انجام گرفته و وجود ذخایر معدنی در آن محدوده تأیید شده است. همزمان با صدور گواهی کشف و یا اجازه برداشت، اطلاعات بقیه محدوده پروانه اکتشاف در سامانه مربوط ثبت و هر گونه اقدام بعدی از طریق دستورالعمل مربوط متناسب با گروه بندی مواد معدنی خواهد بود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره ۲- در صورتی که بهره‌برداری از هر یک از مواد معدنی مکشوفه در محدوده پروانه اکتشاف، با توجه به میزان ذخیره و محاسبات فنی و اقتصادی به طور مستقل امکان‌پذیر باشد، وزارت می‌تواند گواهی کشف جداگانه‌ای به نام دارنده پروانه صادر کند.

تبصره ۳- در صورتی که انجام عملیات اکتشاف منجر به کشف ذخیره معدنی و صدور گواهی کشف نشود، پروانه اکتشاف خود به خود لغو و برای دارنده آن حق بعدی ایجاد نخواهد شد. اطلاعات اکتشافی در سامانه مربوط ثبت و هرگونه اقدام بعدی از طریق دستورالعمل مربوط متناسب با گروه‌بندی مواد معدنی خواهد بود.

تبصره ۴- چنانچه ذخیره کشف شده از سوی دارنده پروانه اکتشاف، برای صدور گواهی کشف براساس دستورالعمل وزارت کافی نباشد، در صورت درخواست وی، وزارت می‌تواند برای ذخیره مذکور با اخذ حقوق دولتی، اجازه برداشت صادر کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۲۹ آیین نامه اجرایی: در صورتی که دارنده گواهی کشف بخواهد گواهی کشف را به دیگری منتقل کند، باید قبل از انقضای مهلت مقرر در ماده (۷) قانون، درخواست خود را همراه با توافقنامه طرفین و مشخصات کامل انتقال گیرنده واجد شرایط مندرج در این آیین نامه به وزارت تسلیم کند. وزارت مراتب را برای تنظیم سند صلح، به وی اعلام می کند.

تبصره ۱- تاریخ رسمی و قطعی انتقال، تاریخ ظهرنویسی گواهی کشف از سوی وزارت است.

تبصره ۲- انتقال گواهی کشف تأثیری در مهلت مقرر در ماده (۸) قانون ندارد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۳۰ آیین نامه اجرایی: تعیین میزان درصد موضوع تبصره (۲) ماده (۹) قانون، در زمان صدور پروانه بهره‌برداری براساس دستورالعملی خواهد بود که با توجه به عواملی از جمله نوع ماده معدنی، کمیت و کیفیت ذخیره کشف شده، بهای ماده معدنی در سر معدن، میزان استخراج سالانه، مدت بهره‌برداری و روش استخراج توسط وزارت ابلاغ خواهد شد.

تبصره ۱- وزارت موظف است پس از صدور پروانه بهره‌برداری و براساس درصد تعیین شده در آن، از تاریخ شروع به استخراج، مراتب را به کاشف ابلاغ تا نسبت به انتخاب محصول استخراج شده و یا بهای آن ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ وزارت اعلام نظر کند. در صورت عدم اعلام نظر در مدت مقرر، بهره‌بردار موظف است بهای آن را در پایان هر سال به صندوق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تأدیه و مراتب را به صورت کتبی به وزارت اعلام کند.

تبصره ۲- وزارت موظف است تعهدات مربوط به چگونگی اجرای تبصره (۲) ماده (۹) قانون را در پروانه بهره‌برداری درج کند. بهره‌بردار موظف به پرداخت حقوق کاشف در پایان هر سال پس از شروع استخراج و اعلام گزارش همراه با مستندات مربوط به وزارت است. عدم تمکین بهره‌بردار به منزله عدم اجرای تعهدات وی بوده و مشمول ماده (۲۰) قانون خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره ۳- در مواردی که دارنده گواهی کشف، حقوق خود را به موجب سند صلح به شخص دیگری واگذار کند، انتقال دهنده و انتقال گیرنده مشمول دریافت حق اکتشاف موضوع تبصره (۲) ماده (۹) قانون نخواهند بود و این حق اکتشاف صرفاً به کاشفانی که موفق به اخذ پروانه بهره‌برداری نشده‌اند، تعلق خواهد گرفت.

تبصره ۴- حقوق موضوع این ماده شامل آن دسته از کاشفانی است که پس از ابلاغ این آیین‌نامه، موفق به اخذ پروانه اکتشاف منجر به صدور گواهی کشف شده باشند.

تبصره ۵- بهره‌برداران کاشف و یا بهره‌بردارانی که حین بهره‌برداری موفق به کشف ذخیره معدنی جدیدی شوند که منجر به اصلاح و یا اخذ گواهی کشف جدید شود، در صورت تغییر بهره‌بردار از زمان اصلاح و یا اخذ گواهی کشف جدید، مشمول حقوق موضوع تبصره (۲) ماده (۹) قانون برای ماده معدنی جدید با رعایت مفاد این آیین‌نامه خواهند شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره ۶- چنانچه کاشف حق اکتشاف را به میزان درصد تعیین شده، از محصول استخراج شده در سر معدن انتخاب کند، موظف است نسبت به حمل آن حداکثر سه ماه پس از اعلام بهره‌بردار اقدام کند. در صورت عدم حمل در مهلت مقرر، بهره‌بردار هیچ‌گونه مسؤلیتی در مورد پرداخت حق اکتشاف و یا سهم کاشف از محصول استخراج شده در همان سال نخواهد داشت.

تبصره ۷- در صورت عدم توافق بین بهره‌بردار و کاشف، میزان سهم کاشف از میزان مواد استخراج شده، سهمی خواهد بود که توسط وزارت تعیین می‌شود.

تبصره ۸- در مواردی که بهره‌بردار امکان فروش ماده معدنی را ندارد، کاشف می‌تواند میزان حق خود را از مواد استخراج شده برداشت کند.

تبصره ۹- بهره‌بردار موظف است زمان شروع استخراج را به کاشف به منظور هماهنگی‌های لازم اعلام کند و بهره‌بردار و کاشف موظفند صورتجلسه مربوط را تنظیم کنند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره ۱۰- توافق بین کاشف و بهره‌بردار در خصوص موضوع تبصره (۲) ماده (۹) قانون می‌تواند ملاک عمل قرار گیرد.

تبصره ۱۱- در مواردی که معدن فاقد بهره‌بردار باشد، این مدت مشمول بیست و پنج سال سقف زمانی موضوع تبصره (۲) ماده (۹) قانون نیست.

تبصره ۱۲- دستورالعمل چگونگی اجرای مفاد این ماده از سوی وزارت تهیه و ابلاغ می‌شود

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۳۱ آیین نامه اجرایی: چنانچه انباشت و نگهداری مواد معدنی حاصل از عملیات اکتشاف که طبق طرح مصوب انجام شده است، موجب تضییع ماده معدنی و منجر به مخاطرات بعدی شود و یا به دلایلی به تشخیص وزارت، حمل آن ضرورت داشته باشد، وزارت می تواند براساس مستندات فنی ارائه شده توسط دارنده پروانه اکتشاف با اخذ حقوق دولت با حمل آن موافقت کند.

تبصره - دارنده پروانه اکتشاف می تواند پس از صدور گواهی کشف با اخذ مجوز از وزارت، مواد معدنی حاصل از اجرای طرح اکتشاف مصوب را با پرداخت حقوق دولتی حمل کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

ماده ۳۲ آیین نامه اجرایی: وزارت موظف است با بهره‌گیری از توان فنی و مالی بخش‌های غیردولتی و سازمان‌های تابع به تشخیص خود، با استفاده از فناوری‌های پیشرفته اکتشافی، مطالعات کلان و ناحیه‌ای را برای شناسایی پتانسیل‌های معدنی در محدوده‌های مشخص در صورت نیاز با صدور پروانه اکتشاف انجام دهد. چنانچه در نتیجه مطالعات مذکور به مناطق امیدبخش برخورد کند که مستلزم اکتشاف در مراحل بعدی باشد، به ترتیب زیر عمل می‌شود:

الف - چنانچه محدوده بلامعارض باشد، وزارت با رعایت مفاد این آیین‌نامه و از طریق بخش غیردولتی و یا سازمان‌های تابع خود نسبت به صدور پروانه اکتشاف در صورت نیاز به‌منظور تکمیل عملیات اقدام کند.

ب - چنانچه محدوده مورد نظر دربرگیرنده محدوده عملیات معدنی اشخاص حقیقی یا حقوقی باشد، وزارت ادامه عملیات اکتشاف را به دارنده پروانه عملیات واگذار می‌کند، در این صورت وی باید حداکثر ظرف سه ماه طرح لازم را برای ادامه عملیات تهیه و عملیات اکتشاف را شروع کند. در صورت عدم تمایل اشخاص مذکور، وزارت با حفظ حقوق دارنده پروانه عملیات، موظف است نسبت به ادامه عملیات اکتشاف تصمیم‌گیری کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره - وزارت در اجرای این ماده می‌تواند در خصوص بهره‌گیری از بخش غیردولتی که دارای توان فنی و مالی هستند برای شناسایی پتانسیل‌های معدنی و ادامه انجام عملیات اکتشاف با ایجاد انگیزه و تشویق لازم طبق دستورالعمل ابلاغی وزارت اقدام کند که این اقدام برای شناسایی پتانسیل‌ها با اولویت بخش غیردولتی و ادامه انجام عملیات با رعایت بند (ب) این ماده خواهد بود.

ماده ۳۳ آیین نامه اجرایی: در اجرای تبصره (۳) ماده (۵) قانون، وزارتخانه‌ها و سازمان‌های ذی‌ربط موظفند اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی تولید شده قبلی خود را حداکثر ظرف دو ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه و نیز اطلاعات پایه تولید شده آتی را به طور مستمر به وزارت ارائه کنند

آیین نامه اجرایی قانون معادن (اکتشاف)

تبصره ۱- وزارت موظف است طی دستورالعملی، نحوه تجمیع و انتشار اطلاعات یادشده را به طور مستمر از طریق سامانه مربوط تهیه و ابلاغ کند.

تبصره ۲- وزارت موظف است به منظور اطلاع رسانی سوابق، نتایج و فرصت های سرمایه گذاری در فعالیتهای معدنی و صنایع معدنی، نسبت به تولید و

نشر داده های پایه علوم زمین از طریق سامانه مربوط اقدام کند. چگونگی تولید و نشر داده های پایه علوم زمین براساس دستورالعمل وزارت است.

تبصره ۳- وزارت موظف است در زمان تنظیم بودجه سنواتی، منابع مالی مورد نیاز برای اجرای این ماده را پیش بینی و معاونت برنامه ریزی و نظارت

راهبردی رییس جمهور آن را در لایحه بودجه منظور کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن

فصل سوم

بهره برداری

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۳۴ - بهره‌برداری از ذخایر معدنی با رعایت ماده (۹) قانون مستلزم دریافت پروانه بهره‌برداری از وزارت است.

ماده ۳۵ - دارنده گواهی کشف موظف است قبل از انقضای مهلت تعیین شده در ماده (۸) قانون، درخواست خود را به همراه طرح بهره‌برداری برای صدور پروانه بهره‌برداری طبق برگه (فرم) مربوط که توسط وزارت در اختیار وی قرار خواهد گرفت، به وزارت تسلیم کند.

تبصره ۱- عدم تسلیم درخواست بهره‌برداری از طرف دارنده گواهی کشف در مهلت مقرر موجب سلب اولویت از وی خواهد شد. وزارت موظف است با رعایت حقوق کاشف، موضوع تبصره ماده (۸) قانون و تبصره (۲) ماده (۹) آن، طبق مفاد این آیین‌نامه نسبت به تعیین بهره‌بردار اقدام کند.

تبصره ۲- دارنده گواهی کشف موظف است طرح‌های عملیاتی مورد نیاز برای بهره‌برداری را براساس دستورالعمل وزارت و توسط اشخاص دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن تهیه و به وزارت تسلیم کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۳۶ - چنانچه در اجرای ماده (۸) قانون، پروانه بهره‌برداری معدن به نام شخصی غیر از دارنده گواهی کشف صادر شود، بهره‌بردار منتخب موظف به پرداخت هزینه‌های اکتشافی مندرج در گواهی کشف به نرخ روز براساس نظر کارشناسی، موضوع تبصره ماده مذکور، قبل از صدور پروانه بهره‌برداری به دارنده گواهی کشف است. رعایت مفاد تبصره (۲) ماده (۹) قانون حسب مورد الزامی است.

تبصره - در صورت امتناع دارنده گواهی کشف از دریافت هزینه‌های موضوع این ماده ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ وزارت، بهره‌بردار منتخب موظف است هزینه‌های موضوع این ماده را در صندوق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تادیه و مراتب را به صورت کتبی به وزارت اعلام کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۳۷ - وزارت موظف است نسبت به بررسی مدارک و طرح بهره‌برداری اقدام و در صورت کامل بودن آن، پروانه بهره‌برداری معدن را براساس گواهی کشف و طرح بهره‌برداری مصوب صادر کند. در صورت وجود نقص در طرح بهره‌برداری، وزارت ضمن اعلام موارد به صورت کتبی، به متقاضی مهلت مناسبی برای رفع نقص می‌دهد. عدم رفع نقص در مهلت مقرر موجب سلب حق اولویت وی می‌شود و وزارت موظف به واگذاری گواهی کشف طبق مقررات این آیین‌نامه با رعایت حقوق کاشف وفق تبصره ماده (۸) قانون و تبصره (۲) ماده (۹) آن است.

تبصره - تامین مواد اولیه کارخانه‌های صنعتی مصرف‌کننده ماده معدنی واقع در منطقه وقوع معدن که فعالیت آنها منطبق بر ضوابط، معیارها و استانداردهای موجود است، با ایجاد ارزش افزوده در اولویت قرار دارد و طرح بهره‌برداری حاوی اطلاعات و ارقام مربوط به این کارخانه‌های مصرف‌کننده مواد معدنی است. واحدهای صنعتی مصرف‌کننده که از ارائه اطلاعات لازم در مورد نیاز مواد اولیه خودداری کنند، از اولویت مذکور برخوردار نمی‌شوند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۳۸ - متقاضی موظف است در زمان صدور پروانه بهره‌برداری، نحوه بهره‌برداری از مواد معدنی مندرج در گواهی کشف را در طرح بهره‌برداری خود منظور کند تا در پروانه بهره‌برداری به عنوان مواد معدنی قابل استخراج و استحصال درج شود.

تبصره ۱- حقوق دولتی براساس مواد معدنی مندرج در پروانه بهره‌برداری محاسبه و دریافت می‌شود.

تبصره ۲- در تمامی مراحل عملیات معدنی، باطله‌های حاصل پس از پایان انقضای مدت پروانه بهره‌برداری، متعلق به دولت است.

ماده ۳۹ - چنانچه به هر دلیلی بهره‌برداری هر یک از مواد معدنی مندرج در گواهی کشف به غیر از ماده اصلی میسر نباشد، بهره‌بردار موظف است درخواست خود را به همراه دلایل و مستندات به وزارت تسلیم کند و در صورت تایید با رعایت مفاد این آیین‌نامه اقدام خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

تبصره ۱- بهره‌بردار موظف است مواد یاد شده را در صورت استخراج در محلی مناسب دپو تا در صورت فراهم شدن شرایط استحصال آن، با رعایت مفاد این آیین نامه اقدام کند.

تبصره ۲- چنانچه مواد مذکور به هر نحوی استفاده شود، بهره‌بردار موظف به پرداخت حقوق دولتی آن است.

تبصره ۳- در صورت وجود فناوری استحصال هر یک از مواد معدنی مندرج در گواهی کشف، بهره‌بردار زمینه‌های لازم را توسط خود و یا سرمایه‌گذاران دیگر فراهم و وزارت حمایت‌های لازم را اعمال کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۴۰ - دارندگان پروانه بهره‌برداری و اجازه برداشت موظفند آن دسته از مواد معدنی را که توسط خود یا دیگری همراه ماده یا مواد معدنی موضوع مجوز آنها استحصال می‌شود، به منظور کسب موافقت وزارت و درج در متن مجوز، به وزارت گزارش کنند.

تبصره - چنانچه در نتیجه مطالعات آزمایشگاهی، ماده یا مواد معدنی شناسایی شود که مستلزم انجام عملیات به منظور استحصال آن باشد، وزارت انجام آن را به دارنده مجوز واگذار می‌کند. دارنده مجوز موظف است ظرف مهلت مقرر، طرح لازم را تهیه و عملیات را شروع کند، در غیر این صورت با حفظ حقوق دارنده مجوز، نسبت به انجام آن تصمیم‌گیری خواهد شد.

ماده ۴۱ - دارنده پروانه بهره‌برداری و مجوز برداشت فقط مجاز به عملیات معدنی آن دسته از مواد معدنی است که در متن مجوز قید شده باشد. چنانچه دارنده مجوز ضمن عملیات معدنی در محدوده مربوط، به ماده معدنی دیگری غیر از آنچه که در مجوز قید شده است، برخورد کند، موظف است مراتب را به وزارت گزارش، تا در صورت موافقت، با رعایت مفاد این آیین‌نامه اقدام شود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۴۲ - در مواردی که به هر دلیل برای کاشف و یا انتقال گیرنده گواهی کشف، پروانه بهره برداری صادر نشود، براساس ماده (۱۰) قانون و با رعایت این آیین نامه نسبت به انتخاب عامل بهره برداری اقدام می شود.

ماده ۴۳ - متقاضی موظف است برای صدور پروانه بهره برداری اقدامات زیر را به عمل آورد:

الف - سپردن تعهد لازم مبنی بر اجرای مفاد فنی طرح بهره برداری مصوب زیر نظر اشخاص دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن با توجه به ضوابط، معیارها و دستورالعمل های وزارت و ارائه مستندات مربوط

ب - ارائه تضمین پرداخت حقوق دولتی معادل شش ماه حقوق دولتی

پ - سپردن تعهد لازم در مورد اجرای تبصره (۲) ماده (۹) قانون حسب مورد

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

تبصره ۱- تضمین موضوع بند (ب) این ماده متناسب با حقوق دولتی به صورت سالانه به تشخیص وزارت هر سه سال یک بار مشروط به این که این تغییر بیشتر از بیست و پنج درصد باشد، متناسب با حقوق دولتی مصوب تعدیل و در پایان دوره بهره‌برداری چنانچه بهره‌بردار به تعهدات خود عمل کرده باشد، مسترد می‌شود.

تبصره ۲- نوع تضمین به تشخیص وزارت است.

ماده ۴۴ - مدت هر دوره بهره‌برداری معدن براساس درخواست متقاضی، متناسب با ذخیره معدنی و طرح بهره‌برداری مصوب، حداقل دو برابر مدت بازگشت سرمایه و حداکثر تا (۲۵) سال با تایید وزارت تعیین می‌شود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۴۵ - چنانچه بهره‌بردار، متقاضی تمدید پروانه بهره‌برداری خود باشد، موظف است هجده ماه قبل از انقضای اعتبار پروانه بهره‌برداری، تقاضای خود را به وزارت ارائه و حداکثر یک سال مانده به پایان اعتبار پروانه، مستندات لازم را در مورد باقیمانده ذخایر معدنی و ذخایر معدنی حاصل از اکتشاف حین بهره‌برداری و طرح بهره‌برداری مربوط به دوره بهره‌برداری جدید به وزارت تسلیم کند.

تبصره - در صورت درخواست متقاضی مبنی بر تمدید مدت پروانه بهره‌برداری، قبل از هجده ماه مانده به پایان اعتبار پروانه، وزارت می‌تواند نسبت به تمدید آن در نیمه دوم هر دوره بهره‌برداری پس از تصویب طرح بهره‌برداری جدید و قبول شرایط تجدید و تمدید اقدام کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۴۶ - وزارت موظف است طرح بهره‌برداری و مستندات مربوط را با ضوابط و معیارهای ابلاغی تطبیق و در صورت تایید، شرایط تجدید و تمدید را تعیین و به بهره‌بردار ابلاغ کند.

تبصره ۱ - در صورت وجود نقص در طرح، بهره‌بردار موظف به رفع نقص آن در مهلت مناسب و متناسب با گروه‌بندی مواد معدنی حداکثر ظرف دو ماه است و در غیر این صورت پروانه بهره‌برداری تمدید نخواهد شد.

تبصره ۲ - چنانچه پروانه بهره‌برداری تمدید نشود، وزارت موظف است تا شش ماه قبل از انقضای مدت اعتبار پروانه در مورد میزان ذخیره و سایر شرایط بهره‌برداری معدن بررسی و در صورتی که ادامه بهره‌برداری بعد از پایان مدت پروانه امکان‌پذیر باشد، براساس مقررات این آیین‌نامه نسبت به تعیین بهره‌بردار جدید و واگذاری معدن اقدام کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۴۷ - انتقال پروانه بهره‌برداری منوط به ارائه مفاسد حساب حقوق دولتی و سند صلح توسط انتقال دهنده طبق دستورالعمل مربوط و با موافقت وزارت است. انتقال گیرنده باید از توان فنی و مالی لازم برای انجام تعهدات و الزامات قانونی مربوط برخوردار باشد.

تبصره ۱- تاریخ قطعی و رسمی انتقال، تاریخ ظهرنویسی پروانه بهره‌برداری از سوی وزارت است.

تبصره ۲- در مورد موسسات اعتباری و بانک‌ها که به نوعی پروانه در توثیق و یا رهن آنها است و ورثه اشخاص حقیقی که به طور قهری حقوق مربوط به پروانه بهره‌برداری به آنها منتقل می‌شود، انتقال با موافقت وزارت انجام می‌شود.

تبصره ۳- با انتقال پروانه بهره‌برداری، تعهدات و الزامات مربوط، به انتقال گیرنده منتقل می‌شود و انتقال گیرنده موظف به انجام تعهدات مربوط است.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۴۸ - جابه جایی و انتقال تاسیسات و تجهیزات نصب شده در معدن و ماشین آلات مربوط به عملیات معدنی که به موجب قرارداد در رهن موسسات مالی تسهیلات دهنده و یا تضمین کننده بازپرداخت تسهیلات از جمله موسسات بیمه ای قرار گرفته است، منوط به ارائه موافقت کتبی موسسات مذکور و تایید وزارت است.

ماده ۴۹ - متقاضیان اجازه برداشت موضوع ماده (۱۳) قانون، موظفند درخواست خود را طبق برگه (فرم) مربوط شامل مواردی از جمله تعیین مختصات محدوده، میزان استخراج و مدت برداشت، به وزارت تسلیم کنند. وزارت طبق دستورالعمل مربوط، اجازه برداشت را صادر می کند. این گونه مجوزها قابل انتقال به غیر نیستند.

ماده ۵۰ - میزان و مدت اجازه برداشت برای مجریان طرح های عمرانی یا پیمانکاران مربوط متناسب با نیاز و مدت اجرای طرح آنها خواهد بود. دارندگان این قبیل اجازه برداشت ها، حق فروش مواد معدنی مورد برداشت را نداشته و در صورت تخلف از این ماده مطابق ماده (۲۰) قانون با آنها رفتار خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۵۱ - بهره‌بردار موظف است در پایان هر سال، گزارش کامل عملیات بهره‌برداری را طبق چارچوب تعیین شده از سوی وزارت که شامل اطلاعاتی از جمله میزان استخراج، قیمت تمام شده، قیمت فروش، آمار و اطلاعات منابع انسانی است، تهیه و به وزارت تسلیم کند.

تبصره ۱ - بهره‌برداران و دارندگان اجازه برداشت موظفند از تاریخ صدور مجوز، آمار و اطلاعات مربوط به میزان تولید و فروش خود را به تفکیک نوع و کیفیت مواد معدنی استخراج شده به صورت ماهانه به وزارت گزارش کنند.

تبصره ۲ - آمار مربوط به میزان استخراج، تولید، حمل و فروش روزانه مواد معدنی باید به طور مرتب در سر معدن ثبت و نگهداری شود.

تبصره ۳ - ارائه گزارش‌های ماهانه جزء تعهدات بهره‌بردار محسوب و در پروانه بهره‌برداری درج می‌شود. در صورت عدم ارائه گزارش‌های ماهانه تا سقف زمانی سه ماه متوالی یا شش ماه متناوب، طبق مقررات با بهره‌بردار رفتار خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۵۲- میزان استخراج سالانه مندرج در پروانه بهره‌برداری بنا به درخواست بهره‌بردار و طبق دستورالعمل وزارت در طول مدت اعتبار پروانه بهره‌برداری، قابل افزایش یا کاهش است.

ماده ۵۳- توقف عملیات بهره‌برداری به منظور اکتشاف، تهیه و تجهیز و ایجاد تاسیسات جدید و یا به هر دلیل دیگر، منوط به کسب اجازه و تایید وزارت است. در صورت تعطیلی بیش از شش ماه متوالی معدن بدون اخذ مجوز، بهره‌بردار مشمول ماده (۲۰) قانون خواهد شد.

تبصره ۱- مدت توقف عملیات بهره‌برداری معادنی که استخراج آنها فصلی است و در طرح بهره‌برداری مصوب پیش‌بینی شده است، مشمول مفاد این ماده نمی‌شود.

تبصره ۲- مدت زمان تعطیلی معدن که خارج از ید و اختیار بهره‌بردار است، با تایید شورا می‌تواند جزء مدت بهره‌برداری منظور نشود. در این مدت بهره‌بردار موظف به حفاظت از معدن است و مشمول پرداخت حقوق دولتی نخواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۵۴- از جمله مواردی که معدن از ید بهره‌بردار منتزع می‌شود، به شرح زیر است:

الف - اتمام ذخیره معدن، با تایید وزارت

ب - خاتمه مدت بهره‌برداری در مواردی که شرایط بهره‌بردار از لحاظ تمدید مورد تایید وزارت قرار نگیرد.

پ - عدم ارائه تقاضای تمدید پروانه بهره‌برداری به همراه مدارک کامل مربوط یا عدم رفع نقص طرح تمدید بهره‌برداری در مهلت مقرر

ت - انصراف بهره‌بردار

ث - سلب صلاحیت بهره‌بردار

تبصره ۱- در مواردی که انتزاع معدن از ید بهره‌بردار به استثنای بند (الف) این ماده باشد، وزارت موظف است نسبت به واگذاری مجدد معدن طبق مفاد این آیین نامه اقدام کند.

تبصره ۲- در خصوص انصراف بهره‌بردار از بهره‌برداری در مواردی که وی مشمول ماده (۲۰) قانون نمی‌باشد، به تشخیص وزارت، انصراف وی پذیرفته می‌شود، در غیر این صورت، بهره‌بردار مشمول ماده (۲۰) قانون خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۵۵- در اجرای مفاد تبصره (۲) ماده (۲۰) قانون، مواردی که موجب اخذ خسارت، جریمه و یا سلب صلاحیت دارندگان مجوزهای اکتشاف، بهره‌برداری و اجازه برداشت می‌شود، به شرح زیر است:

۱- عدم رعایت مفاد قانون، این آیین‌نامه و دستورالعمل‌های صادره از سوی وزارت

۲- تضييع و تخریب ذخایر معدنی به تشخیص وزارت

۳- عدم رعایت آیین‌نامه ایمنی معادن

۴- عدم بهره‌برداری و استخراج سالانه به مقدار تعیین شده در طرح مصوب با رعایت مفاد این آیین‌نامه

۵- عدم پرداخت حقوق دولتی در مهلت مقرر

۶- عدم انجام سایر تعهدات ذکر شده در متن مجوز صادره

تبصره - وزارت موظف است دستورالعمل تطبیق مصادیق موارد مشمول اخذ خسارت، جریمه و سلب صلاحیت و میزان و چگونگی اخذ آن را تهیه و ابلاغ کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۵۶- موارد خارج از ید و اراده دارندگان مجوز عملیات معدنی که مانع از اجرای تعهدات مربوط می‌شوند، به شرح زیر است:

الف - بروز حوادث غیرمترقبه

ب - تصرف عدوانی موضوع تبصره (۲) ماده (۱۹) قانون

پ - مزاحمت‌های اشخاص حقیقی و حقوقی، موضوع تبصره (۳) ماده (۱۹) قانون

ت - سایر موارد با تشخیص و تایید شورا

تبصره - دارندگان مجوز عملیات معدنی مشمول بندهای مذکور باید قبل از اتمام مهلت مقرر در انجام تعهدات مربوط، تقاضای خود را همراه با مدارک و مستندات به وزارت تسلیم تا پس از بررسی مراتب برای تشخیص و اتخاذ تصمیم به شورا گزارش شود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۵۷- در اجرای مفاد ماده (۲۱) قانون، تشخیص اموال، تجهیزات و تاسیسات قابل انتزاع و غیرقابل انتزاع معدن به عهده وزارت است که ظرف یک ماه از تاریخ انتزاع معدن از ید بهره‌بردار، براساس برگه (فرم) مربوط، تعیین و به بهره‌بردار و دارنده اجازه برداشت قبلی ابلاغ می‌شود.

تبصره ۱- در زمان انتخاب بهره‌بردار جدید، ارزش اموال و تجهیزات غیرقابل انتزاع معدن توسط کارشناس رسمی براساس برگه (فرم) تهیه شده این ماده، تعیین و از سوی وزارت به وی و دارنده اجازه برداشت قبلی ابلاغ خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

تبصره ۲- بهره‌بردار و دارنده اجازه برداشت قبلی موظف است بلافاصله شماره حسابی برای دریافت هزینه‌های ارزیابی شده مورد تایید، به وزارت اعلام کند. بهره‌بردار جدید موظف است هزینه‌های ارزیابی شده مورد تایید را پس از ابلاغ وزارت و با رعایت مفاد این آیین‌نامه به شماره حساب مذکور واریز و در صورت امتناع بهره‌بردار سابق، هزینه‌های ارزیابی شده را در صندوق سازمان ثبت اسناد و املاک کشور تادیه و به صورت کتبی به وزارت اعلام کند.

تبصره ۳- بهره‌بردار سابق موظف است همزمان با انتزاع معدن از ید وی نسبت به عودت اصل پروانه بهره‌برداری قبل از اجرای تبصره (۲) این ماده اقدام کند. در صورت عدم اقدام توسط بهره‌بردار در مهلت مقرر، وی از دریافت هزینه‌های تبصره (۲) این ماده محروم و وزارت می‌تواند وی را از فعالیت در بخش‌های معدنی کشور برای مدت معینی محروم کند و سایر مجوزهای عملیات معدنی بهره‌بردار مشمول ماده (۲۰) قانون می‌شود. وزارت موظف است تعهدات موضوع این تبصره را در پروانه بهره‌برداری درج کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۵۸- مسوولیت حفاظت معدن و اموال غیرقابل انتزاع تا تحویل و تحول آن به بهره‌بردار جدید، برعهده بهره‌بردار سابق است. مدت این مسوولیت از تاریخ انتزاع معدن از ید بهره‌بردار و دارنده اجازه برداشت قبلی نباید از شش ماه تجاوز کند. چنانچه تا قبل از انجام تحویل، خسارتی به معدن وارد آید که موجب تخریب و یا تضییع شود و این خسارت مستند به تقصیر بهره‌بردار باشد، باید از عهده جبران آن برآید. وزارت می‌تواند میزان این خسارت را از برآورد هزینه‌های ارزیابی شده مورد تایید کسر و به خزانه واریز کند و در این صورت بهره‌بردار جدید موظف است بقیه برآورد هزینه‌های ارزیابی شده را وفق تبصره (۲) ماده (۵۷) این آیین‌نامه پرداخت کند.

تبصره ۱- چنانچه به تشخیص وزارت در مهلت مقرر در این ماده، بهره‌بردار سابق به طور کامل از معدن و اموال قابل انتزاع حفاظت نکند و یا به دلیل عدم تعیین بهره‌بردار جدید، معدن تحویل و تحول نشود، وزارت می‌تواند مسوولیت حفاظت معدن و اموال غیرقابل انتزاع را به سازمان‌های توسعه‌ای و یا اشخاص ذیصلاح واگذار کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

تبصره ۲- وزارت موظف است در بودجه سالانه برای حفاظت معدن و اموال غیرقابل انتزاع تا تعیین بهره‌بردار جدید، منابع لازم را از محل تبصره (۴) ماده (۱۴) قانون پیش‌بینی کند.

ماده ۵۹- دارندگان پروانه‌های اکتشاف و بهره‌برداری اجازه ندارند محدوده عملیات معدنی خود را به اجزای متعدد تقسیم و در قالب قسمت‌های کوچکتر معامله و یا به غیر واگذار کنند. وزارت می‌تواند به تشخیص خود حسب درخواست دارنده پروانه، محدوده‌های اکتشاف و بهره‌برداری را با رعایت مفاد این آیین‌نامه اصلاح کند.

ماده ۶۰- در اجرای ماده (۱۴) قانون و تبصره (۲) آن، حقوق دولتی بر مبنای ده درصد از بهای هر واحد ماده و یا مواد معدنی استخراج شده به نرخ روز در سر معدن تعیین می‌شود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

تبصره ۱- وزارت موظف است به منظور افزایش و یا کاهش درصد حقوق مذکور نسبت به تعیین مبنای مذکور با اعمال ضرایب مربوط به عوامل موثری از جمله میزان ذخیره، روش استخراج، عیار و کیفیت ماده معدنی، سود ترجیحی، معادن واقع در مناطق دورافتاده و کمتر توسعه یافته، درصدهای بازیابی صنعتی متناسب با مقیاس معدنکاری و نوع مواد معدنی براساس دستورالعمل مربوط به گونه‌ای اقدام کند که کاهش آن در مورد معادن بزرگ از پنج درصد کمتر نشود و افزایش آن برای سایر معادن حداکثر از سه برابر درصد مبنا بیشتر نشود.

تبصره ۲- تشخیص معادن بزرگ براساس دستورالعمل شورا خواهد بود که هر سه سال یک بار بازنگری خواهد شد.

تبصره ۳- وزارت موظف است دستورالعمل مربوط به تعیین حقوق دولتی هر واحد محصول کانه‌آرایی و یا فرآوری شده را در سر معدن تهیه و ابلاغ کند.

تبصره ۴- تعیین درصد حقوق دولتی و ابلاغ آن به بهره‌بردار در زمان صدور پروانه بهره‌برداری است.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

تبصره ۵ - بهای ماده معدنی و یا محصول ناشی از کانه آرای و یا فرآوری در محدوده معدن که مبنای محاسبه حقوق دولتی قرار می گیرد، معادل متوسط قیمت فروش آن به تشخیص وزارت است.

ماده ۶۱ - وزارت موظف است درصد حقوق دولتی را هر سه سال یک بار بازنگری کند و یا در صورت تغییر شرایط و ضرورت بازنگری در درصد تعیین شده به تشخیص وزارت، این تغییر براساس طرحی خواهد بود که توسط بهره بردار ارائه و به تایید وزارت می رسد.

تبصره ۱ - بهره بردار در دوره تجهیز و آماده سازی معدن، از پرداخت حقوق دولتی معاف است. مدت تجهیز و آماده سازی براساس طرح بهره برداری مصوب و به تشخیص وزارت تعیین می شود.

تبصره ۲ - حمل و فروش ماده معدنی موضوع پروانه بهره برداری حاصل از انجام عملیات تجهیز و آماده سازی معدن با موافقت وزارت و پرداخت حقوق دولتی بلامانع است.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۶۲ (اصلاحی ۱۳۹۲/۶/۳۱) - بهره‌بردار موظف است حقوق دولتی را به صورت علی‌الحساب بر مبنای گزارش‌های عملکرد ماهانه خود پس از محاسبه و ابلاغ وزارت، به حساب مربوط در خزانه که توسط وزارت اعلام می‌شود، واریز کند. وزارت در پایان هر سال پس از دریافت گزارش عملکرد سالانه از بهره‌بردار، حقوق دولتی را به صورت قطعی تعیین و به وی ابلاغ می‌کند.

تبصره ۱- چنانچه میزان استخراج سالانه معدن از میزان استخراج سالانه مندرج در پروانه بهره‌برداری کمتر باشد، بهره‌بردار موظف است حقوق دولتی متعلقه را بر مبنای میزان استخراج مندرج در پروانه پرداخت کند.

تبصره ۲- تعیین تکلیف برداشت بیش از میزان استخراج سالانه مندرج در پروانه بهره‌برداری براساس دستورالعمل وزارت خواهد بود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

ماده ۶۳- وزارت پس از دریافت گزارش عملکرد سالانه بهره‌بردار، ظرف دو ماه از تاریخ وصول گزارش، بررسی‌های لازم را انجام و ضمن ثبت اطلاعات در سامانه مربوط، به ترتیب زیر عمل می‌کند:

الف - در صورت تایید گزارش بهره‌بردار، حقوق دولتی قطعی را محاسبه و به وی ابلاغ می‌کند. بهره‌بردار مکلف به تسویه حساب حقوق دولتی ظرف یک ماه پس از ابلاغ است.

ب - در صورت عدم ارائه گزارش از طرف بهره‌بردار و یا در مواردی که وزارت ارقام اعلام شده از سوی بهره‌بردار را در مورد میزان استخراج و بهای فروش ماده معدنی در سر معدن تایید نکند، وزارت به تشخیص خود نسبت به محاسبه و مطالبه حقوق دولتی اقدام کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (بهره برداری)

پ - در مواردی که بهره‌بردار در گزارش سالانه، میزان استخراج را کمتر از میزان مندرج در پروانه بهره‌برداری اعلام کند و دلایل توجیهی وی مشمول موارد خارج از ید و اراده بهره‌بردار باشد، با تایید شورا، حقوق دولتی براساس میزان استخراج واقعی محاسبه و مطالبه می‌شود.

ت - گزارش عملکرد بهره‌بردار باید به تایید مسئول فنی معدن دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن برسد.

ماده ۶۴- به تشخیص وزارت و یا در صورت تقاضای بهره‌بردار برای برخورداری از معافیت موضوع تبصره (۵) ماده (۱۴) قانون، مراتب به شورا برای اتخاذ تصمیم اعلام می‌شود. وزارت موظف است دستورالعمل چگونگی استفاده بهره‌برداران معادن از معافیت مذکور را تهیه و ابلاغ کند.

ماده ۶۵- چنانچه بهره‌بردار از پرداخت حقوق دولتی در موعد مقرر خودداری کند، وزارت حقوق دولتی را از محل تضمین وی برداشت و بهره‌بردار مکلف به تجدید تضمین حقوق دولتی مربوط، ظرف یک ماه خواهد بود و در غیر این صورت بهره‌بردار مشمول ماده (۲۰) قانون خواهد شد.

فصل چهارم مزایده

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ماده ۶۶- مزایده بهره‌برداری از ذخایر معدنی بلامعارض، با هدف صرفه و صلاح دولت و صیانت از ذخایر معدنی، فراهم آوردن شرایط برابر در انتخاب بهره‌بردار واجد صلاحیت و تداوم بهره‌برداری از معادن توسط وزارت و براساس مفاد این آیین‌نامه انجام می‌شود.

ماده ۶۷- در اجرای ماده (۱۰) قانون، موارد مشمول مزایده به شرح زیر است:

الف - محدوده‌های گواهی کشف بلامعارض که مدت زمان موضوع ماده (۷) قانون در آن رعایت نشده باشد.

ب - معادن بلامعارض

پ - ذخایر معدنی محدود کشف شده بلامعارض

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ت - دیوهای مواد معدنی بلامعارض

ث - معادن متروکه دارای ذخیره معدنی مستند

ج - سایر موارد به تشخیص وزارت

تبصره - تشخیص معادن متروکه و مسبوق به سابقه و انتخاب عامل اکتشاف یا بهره‌برداری معادن متروکه که نیاز به اکتشاف تکمیلی دارند، براساس دستورالعمل وزارت خواهد بود.

ماده ۶۸- انتخاب عامل بهره‌برداری از طریق مزایده به صورت عمومی و طی دو مرحله به ترتیب زیر انجام می‌شود:

الف - ارزیابی توان فنی و مالی مزایده‌گران

ب - ارزیابی قیمت‌های پیشنهادی

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ماده ۶۹- ترکیب، شرح وظایف و نحوه تشکیل جلسات کمیسیون مزایده به شرح زیر است:

الف - کمیسیون مزایده از اعضای زیر تشکیل می شود:

۱- بالاترین مقام دستگاه مزایده گزار به عنوان رییس کمیسیون مزایده

۲- بالاترین مقام مالی دستگاه مزایده گزار

۳- بالاترین مقام تخصصی ذی ربط دستگاه مزایده گزار

ب - کمیسیون مزایده با حضور هر سه نفر اعضای مذکور رسمیت داشته و تصمیمات آن با رای همه اعضا معتبر خواهد بود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

پ - دعوت از اشخاص ذیصلاح بدون حق رای از سوی رییس کمیسیون مزایده بلامانع است.

ت - وظایف کمیسیون مزایده به شرح زیر است:

۱- تشکیل جلسات کمیسیون در موعد مقرر در اسناد مزایده

۲- گشودن پاکت اصلی و احراز وجود پاکت‌های تضمین، فنی و مالی و قیمت پایه

۳- گشودن پاکت تضمین و احراز صحت و قابل قبول بودن محتوای آن طبق شرایط و اسناد مزایده. در صورت عدم انطباق تضمین ارائه شده با شرایط و اسناد مزایده، پاکت تضمین به همراه سایر پاکت‌های ناگشوده برای استرداد به ذینفع تحویل می‌شود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

۴- گشودن پاکت توان فنی و مالی و کنترل اوراق، اسناد و مدارک موجود

۵- تحویل پاکت‌های مربوط به توان فنی و مالی واصله به بالاترین مقام کارگروه فنی برای بررسی‌های لازم در کارگروه فنی

۶- پاکت تضمین مزایده‌گرانی که توان فنی و مالی توسط کارگروه فنی تایید نشود، به مزایده‌گزار به منظور عودت به مزایده‌گر تحویل داده می‌شود.

۷- گشودن پاکت قیمت پایه و بررسی پیشنهاد به لحاظ کامل و قابل عمل بودن، داشتن امضا، خوانا و غیرمشروط بودن قیمت پیشنهادی

۸- تعیین برنده و نفر دوم مزایده و عودت پاکت سایر مزایده‌گرانی که پیشنهاد قیمت آنها پذیرفته نشده است.

۹- ضبط تضمین برنده مزایده در شرایط انصراف یا استنکاف وی از ادامه مراحل صدور مجوز و اعلام نفر دوم به عنوان برنده مزایده و ضبط تضمین نفر دوم در

صورت انصراف یا استنکاف وی

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

۱۰- تنظیم صورتجلسه

۱۱- عودت تضمین شرکت در مزایده نفر برنده و نفر دوم پس از تعیین تکلیف مزایده

۱۲- تصمیم‌گیری درباره تجدید یا لغو مزایده طبق مفاد این آیین‌نامه

۱۳- صیانت از پاکت‌های مزایده‌گران از زمان اخذ تا تحویل به مزایده‌گزار

ث - پس از اتمام مهلت تحویل اسناد مزایده و قبول پیشنهادها، جلسه کمیسیون مزایده تشکیل و ظرف سی روز کاری برنده و نفر دوم مزایده تعیین خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ماده ۷۰- ترکیب، شرح وظایف و نحوه تشکیل جلسات کارگروه فنی به شرح زیر است:

الف - کارگروه فنی زیر نظر کمیسیون مزایده و با اعضای زیر تشکیل می شود:

۱- بالاترین مقام تخصصی ذی ربط دستگاه مزایده گزار با عنوان رییس کارگروه فنی

۲- یک نفر کارشناس مجرب به انتخاب بالاترین مقام تخصصی ذی ربط دستگاه مزایده گزار

۳- یک نفر کارشناس نظام مهندسی معدن با معرفی سازمان نظام مهندسی معدن

۴- یک نفر کارشناس تخصصی ذی ربط دارای پروانه اشتغال حداقل پایه دو به انتخاب رییس دستگاه مزایده گزار

۵ - یک نفر کارشناس مالی مجرب به انتخاب رییس دستگاه مزایده گزار

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ب - کارگروه فنی با حضور هر پنج نفر اعضای مذکور رسمیت دارد و تصمیمات آن با رای اکثریت اعضا معتبر خواهد بود.

پ - دعوت از اشخاص ذیصلاح بدون حق رای از سوی رییس کارگروه فنی مزایده، بلامانع است.

ت - وظایف کارگروه فنی به شرح زیر است:

۱- تشکیل جلسات کارگروه فنی حسب ارجاع کمیسیون مزایده.

۲- تطبیق اوراق، اسناد و مدارک موجود در پاکت فنی و مالی با صورتجلسه کمیسیون مزایده.

۳- بررسی اسناد و مدارک موجود در پاکت فنی و مالی و محاسبه امتیازهای مربوط.

۴- تنظیم صورتجلسه اعلام نتایج بررسی‌های کارگروه فنی و مالی

۵ - تهیه و تسلیم اسناد و صورتجلسه اعلام نتایج امتیازات فنی و مالی مزایده‌گران به کمیسیون مزایده

۶ - نگهداری از اسناد فنی و مالی مزایده‌گران از زمان دریافت تا تحویل به کمیسیون مزایده

تبصره - مهلت انجام کامل وظایف کارگروه فنی ظرف بیست روز کاری پس از دریافت پاکت‌ها از سوی کمیسیون مزایده است.

ماده ۷۱- فرآیند برگزاری مزایده به ترتیب شامل مراحل زیر است:

الف - تهیه اسناد مزایده

ب - اعلام فراخوان عمومی

پ - تحویل اسناد مزایده و دریافت پیشنهادها در مهلت مقرر

ت - ارزیابی پیشنهادها

ث - تعیین و اعلام برنده مزایده

ج - استرداد تضمین شرکت در مزایده، همزمان با صدور پروانه

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ماده ۷۲- فراخوان برگزاری مزایده باید به تشخیص مزایده‌گزار حداقل یک نوبت در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار کشور و روزنامه محلی استان مربوط منتشر شود. همچنین با فراخوان برگزاری مزایده به همراه اطلاعات مربوط باید به طور همزمان از طریق درگاه دستگاه مزایده‌گزار اطلاع‌رسانی و تا پایان مهلت تحویل اسناد مزایده و قبول پیشنهادهای، برای اطلاع عموم حفظ شود.

تبصره ۱- هزینه انتشار آگهی‌های مزایده در روزنامه‌های کثیرالانتشار و محلی از برنده‌های مزایده دریافت می‌شود.

تبصره ۲- مزایده‌گزار موظف است در فراخوان مزایده زمان مناسب را برای بازدید مزایده‌گران از موضوع مزایده پیش‌بینی کند.

ماده ۷۳- مزایده‌گزار موظف است در قالب برگه‌های (فرم‌های) مربوط اطلاعات لازم از جمله موارد زیر را در اختیار مزایده‌گران قرار دهد:

۱- نام و نشانی مزایده‌گزار

۲- موقعیت جغرافیایی، مساحت و مختصات رئوس محدوده معدنی

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

- ۳- میزان تضمین شرکت در مزایده
- ۴- محل و مهلت دریافت اسناد مزایده و قبول پیشنهادهای
- ۵- نوع ماده و یا مواد معدنی
- ۶- کمیت و کیفیت ذخیره معدنی
- ۷- قیمت پایه ماده و یا مواد معدنی برای تعیین حقوق دولتی
- ۸- سایر داده‌ها و اطلاعات مرتبط با موضوع مزایده حسب مورد
- ۹- اقلام هزینه‌های مرتبط با برگزاری مزایده که از برنده‌های مزایده دریافت می‌شود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

۱۰- حداقل توان فنی و مالی مورد نیاز

۱۱- سایر شرایط شرکت در مزایده

تبصره - مزایده‌گزار موظف است هرگونه تغییر در شرایط مزایده را به طور یکسان و به طریق مناسب اطلاع‌رسانی کند.

ماده ۷۴- مزایده‌گران پس از دریافت برگه‌های (فرم‌های) مربوط از مزایده‌گزار، باید نسبت به تکمیل آنها اقدام و به همراه سایر مدارک لازم در پاکت‌های جداگانه به ترتیب زیر به مزایده‌گزار تسلیم کنند:

۱- پاکت تضمین شرکت در مزایده (پاکت الف)

۲- پاکت توان فنی و مالی (پاکت ب)

۳- پاکت قیمت پیشنهادی (پاکت ج)

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

تبصره ۱- مزایده‌گران باید پاکت‌ها را به صورت دربسته و چسب و مهر (امضا) شده، در پاکت اصلی قرار داده و پاکت اصلی را نیز به صورت دربسته و چسب و مهر (امضا) شده، به مزایده‌گزار تسلیم کنند.

تبصره ۲- مزایده‌گزار موظف است در مهلت تعیین شده در فراخوان، تمامی پاکت‌های شرکت‌کنندگان را پس از دریافت، ثبت و رسید آن را به مزایده‌گر تحویل نموده و از پاکت‌ها صیانت کند.

تبصره ۳- مزایده‌گران موظف به ارائه یک پیشنهاد در مورد هر یک از گزینه‌های مزایده هستند.

تبصره ۴- پیشنهادهای واصله پس از تحویل و ثبت، غیرقابل اصلاح و جایگزینی است.

تبصره ۵- دارنده قبلی مجوز موضوع مزایده در صورت تسویه حساب کامل با وزارت و نداشتن ممنوعیت شرکت در مزایده، می‌تواند در مزایده مربوط شرکت کند.

تبصره ۶- اشخاص حقیقی و حقوقی می‌توانند با رعایت مفاد این آیین‌نامه و دستورالعمل‌های مربوط در مزایده‌های همزمان شرکت کنند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ماده ۷۵- پاکت‌های حاوی قیمت‌ها و یا درصدهای پیشنهادی (پاکت ج) مزایده‌گران در زمان و مکان مقرر توسط کمیسیون مزایده، گشوده می‌شود، حضور مزایده‌گرانی که توان فنی و مالی آنها مورد تایید کارگروه فنی قرار گرفته است، در جلسه بلامانع است.

ماده ۷۶- مزایده‌گری که بیشترین امتیاز را از نظر امتیاز فنی و مالی و قیمت پیشنهادی طبق دستورالعمل مربوط کسب کند، به عنوان برنده مزایده اعلام خواهد شد.

تبصره ۱- درصد بها و یا قیمت پیشنهادی اعلامی مزایده‌گزار به منظور تعیین حقوق دولتی در معادنی که از طریق مزایده واگذار می‌شوند، با رعایت مفاد این آیین‌نامه توسط وزارت تعیین می‌شود، به طوری که این درصد بها و یا قیمت پیشنهادی از میانگین درصد بها و یا قیمت حقوق دولتی معادن مشابه در زمان برگزاری مزایده کمتر نباشد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

تبصره ۲- برنده دوم مزایده در صورتی اعلام می شود که تفاوت قیمت پیشنهادی با برنده اول از پنج درصد بیشتر نباشد.

تبصره ۳- در صورتی که امتیاز مزایده گران یکسان باشد، برنده مزایده حسب اولویت موضوع تبصره (۱) ماده (۱۰) قانون با رعایت مفاد این آیین نامه تعیین و در صورتی که مجدداً شرایط یکسان باشد، مزایده گری که دارای درصد بها و یا قیمت پیشنهادی بالاتری باشد، برنده مزایده خواهد بود و در غیر این صورت از طریق قرعه برنده تعیین خواهد شد.

تبصره ۴- مزایده گزار موظف است پس از قطعی شدن برنده مزایده، بلافاصله مراتب را از طریق پست سفارشی به وی ابلاغ کند.

ماده ۷۷- چگونگی تعیین مبلغ تضمین، استرداد و ضبط تضمین شرکت در مزایده به شرح زیر است:

الف - مبلغ تضمین شرکت در مزایده حداقل پنج درصد ارزش برآوردی مورد معامله است که حسب مورد توسط وزارت تعیین و در اسناد مزایده اعلام می شود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ب - تضمین شرکت در مزایده، ضمانت نامه بانکی، چک تضمینی و یا برگه واریز نقدی است که از سوی مزایده گر به حساب اعلام شده از سوی مزایده گزار واریز می شود.

پ - تضمین شرکت در مزایده همزمان با صدور پروانه بهره برداری به برنده مزایده پس از کسر هزینه های آگهی مزایده قابل استرداد است.

ت - در صورت انصراف، استنکاف یا هرگونه تقصیر و قصور برنده مزایده از ادامه مراحل صدور مجوز، تضمین شرکت در مزایده وی ضبط و نفر دوم به عنوان برنده مزایده تلقی می شود و در صورت امتناع یا هرگونه تقصیر و قصور نفر دوم، تضمین وی نیز ضبط و مزایده تجدید خواهد شد. موارد خارج از ید برنده مزایده به تشخیص دستگاه مزایده گزار، مشمول این بند نمی شود.

ماده ۷۸- وزارت موظف است حقوق دولتی معادن واگذار شده از طریق مزایده را برای دارنده پروانه بهره برداری در طول مدت اعتبار دوره اول پروانه بهره برداری صادره بر اساس درصد بها و یا قیمت پیشنهادی عامل منتخب محاسبه کند.

تبصره - درصد و یا قیمت پیشنهادی با رعایت مفاد این آیین نامه نباید از درصد بها و یا قیمت پایه معادن مشابه در زمان استخراج در سال های آتی کمتر باشد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ماده ۷۹- پروانه‌های بهره‌برداری واگذار شده از طریق مزایده، مشمول موارد مترتب بر پروانه‌های بهره‌برداری از جمله انتقال، تمدید مدت اعتبار، اکتشاف حین بهره‌برداری، تغییر کمیت و کیفیت ذخیره معدنی، تغییر نوع ماده معدنی و سایر موارد مرتبط طبق قانون و این آیین‌نامه هستند.

ماده ۸۰- صدور، انتقال، تمدید مدت اعتبار، اکتشاف حین بهره‌برداری و سایر موارد مرتبط با پروانه بهره‌برداری معادنی که قبل از ابلاغ این آیین‌نامه از طریق مزایده واگذار شده‌اند، پس از پایان دوره بهره‌برداری تابع مفاد این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۸۱- برنده مزایده موظف است ظرف مدت تعیین شده از تاریخ ابلاغ کتبی برنده، هزینه‌های مزایده را بر اساس اعلام دستگاه مزایده‌گزار پرداخت کند، در غیر این صورت از محل تضمین شرکت در مزایده وی کسر می‌شود.

تبصره - دستگاه مزایده‌گزار موظف است برای تامین هزینه‌های مزایده در صورتی که فاقد شرکت‌کننده و یا برنده باشد، منابع لازم را در بودجه سالانه پیش‌بینی کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ماده ۸۲- در مزایده‌هایی که در آن حد نصابی برای تعداد مزایده‌گران تعیین نشده باشد، در صورت وجود تنها یک مزایده‌گر که از توان فنی و مالی لازم برخوردار باشد، انتخاب وی به عنوان برنده مزایده با رعایت مفاد این آیین‌نامه بلامانع است.

ماده ۸۳- در صورت عدم وجود مزایده‌گر در دو نوبت برگزاری متوالی مزایده در طول شش ماه، وزارت می‌تواند موضوع مزایده را به اولین متقاضی دارای توان فنی و مالی لازم مشروط بر آن که مدت زمان شش ماه از برگزاری دومین مزایده نگذشته باشد، واگذار کند.

ماده ۸۴- مزایده در شرایط زیر تجدید می‌شود:

الف - کم بودن تعداد مزایده‌گر، چنانچه در اسناد مزایده حد نصاب تعیین شده باشد.

ب - انصراف و یا امتناع برنده مزایده در مهلت مقرر

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ماده ۸۵- مزایده در شرایط زیر لغو می‌شود:

الف - تغییرات زیادی در اسناد مزایده به تشخیص دستگاه مزایده‌گزار لازم باشد و موجب تغییر در ماهیت مزایده شود.

ب - پیشامدهای غیرمتعارف به تشخیص دستگاه مزایده‌گزار نظیر جنگ، زلزله و سیل.

پ - احراز تبانی بین مزایده‌گران توسط کمیسیون مزایده

ت - احراز صحت اعتراض کتبی مزایده‌گران مبنی بر عدم رعایت مفاد این آیین‌نامه

تبصره - مزایده‌گزار باید لغو و یا تجدید مزایده را برای آگاهی همه مزایده‌گران اطلاع‌رسانی کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مزایده)

ماده ۸۶- نحوه رسیدگی به شکایات مزایده‌گران به شرح زیر است:

الف - چنانچه هر یک از مزایده‌گران نسبت به عدم رعایت مفاد این آیین‌نامه اعتراض داشته باشند، می‌توانند ظرف هفت روز کاری پس از اعلام نتایج اولیه مزایده، به بالاترین مقام دستگاه مزایده‌گزار شکایت کنند.

ب - مزایده‌گزار موظف است ظرف هفت روز کاری از تاریخ دریافت شکایت، رسیدگی‌های لازم را به عمل آورده و در صورت وارد دانستن اعتراض، به موضوع رسیدگی و در صورتی که شکایت را وارد نداند، ظرف مهلت تعیین شده پاسخ لازم را به شاکی اعلام کند.

پ - رسیدگی به شکایات مزایده‌گران، مانع از ادامه فرایند مزایده نخواهد شد.

ت - دستگاه مزایده‌گزار موظف است در صورت لغو مزایده، تضمین برنده مزایده و سایر مزایده‌گران را به جز بند (پ) ماده (۷۷) این آیین‌نامه عودت دهد.

ماده ۸۷- وزارت موظف است امور مربوط به مزایده موضوع این آیین‌نامه را پس از راه‌اندازی سامانه الکترونیکی، از طریق این سامانه انجام داده و پایگاه اطلاع‌رسانی مزایده‌های معدنی را در سامانه مذکور ایجاد کند.

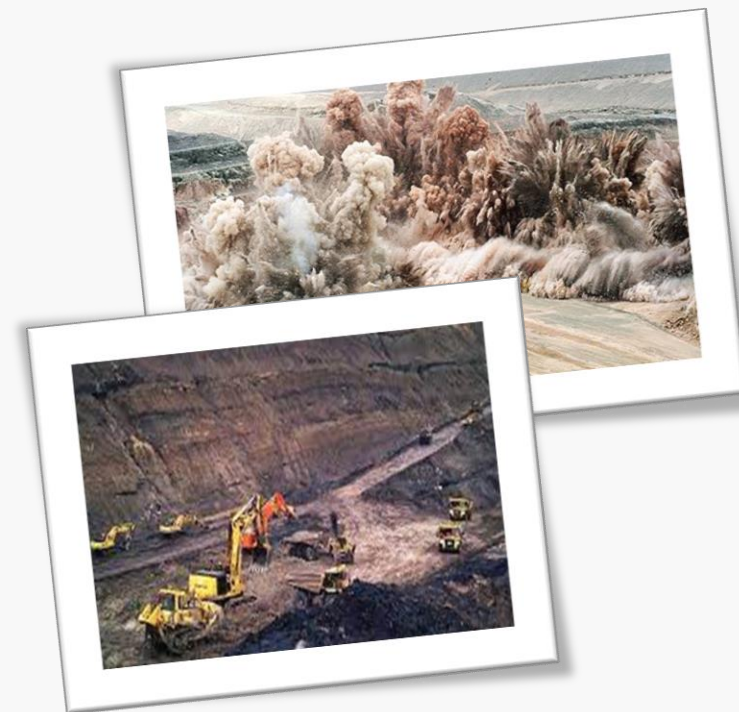

آیین نامه اجرایی قانون معادن

فصل پنجم

کانه آرای، فرآوری و صنایع معدنی

آیین نامه اجرایی قانون معادن (کانه آرایی، فرآوری و صنایع معدنی)

ماده ۸۸- واحدهای کانه آرایی، فرآوری و صنایع معدنی واحدهایی هستند که موضوع فعالیت آنها به ترتیب مشمول تعاریف بندهای (ر)، (ز) و (ث) ماده (۱) قانون است. تشخیص واحدهای یاد شده با وزارت است.

تبصره - تشخیص کانه آرایی و یا فرآوری حسب نوع و کاربرد محصول از جمله فرایند استحصال مواد معدنی از منابع آبی به عهده وزارت است.

ماده ۸۹- در اجرای ماده (۱۶) قانون، وزارت موظف است با تعیین اولویتهای سرمایه گذاری در ایجاد واحدهای کانه آرایی، فرآوری و صنایع معدنی و حمایت از بخش غیردولتی در این امور، منابع مالی مورد نیاز را برای انجام مطالعات امکان سنجی و تهیه طرحهای تیپ واحدهای مذکور در بودجه سالانه خود پیش بینی کند.

تبصره - متقاضیان ایجاد واحدهای مذکور خارج از اولویتهای وزارت موظفند بازار مصرف، محل تامین مواد اولیه و دلایل و مستندات خود را در مورد اقتصادی بودن طرح به وزارت تسلیم کنند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (کانه آرایی، فرآوری و صنایع معدنی)

ماده ۹۰- بهره‌برداران معدنی که احداث واحد کانه‌آرایی، فرآوری و صنایع معدنی حسب درخواست آنها در طرح بهره‌برداری به تصویب برسد، نیازی به صدور جواز تاسیس برای آنها نیست و مجازند در محدوده پروانه مربوط، نسبت به ایجاد واحد مذکور اقدام و دستگاه‌های اجرایی موظفند با این قبیل بهره‌برداران نظیر سایر دارندگان جواز تاسیس رفتار کنند. این قبیل بهره‌برداران مشمول حمایت‌ها و مشوق‌های دولت خواهند بود.

تبصره - در صورت انتزاع معدن از ید بهره‌بردار، طبق شرایط زیر اقدام می‌شود:

۱- در صورت امکان تفکیک این واحدها از محدوده معدن به تشخیص وزارت، انتزاع انجام می‌شود و بهره‌بردار منتخب باید نسبت به تامین مواد اولیه با اولویت این واحدها اقدام کند.

۲- در صورت غیرقابل انتزاع بودن این واحدها، طبق ماده (۲۱) قانون اقدام خواهد شد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (کانه آرای، فرآوری و صنایع معدنی)

ماده ۹۱- متقاضیان احداث واحدهای کانه آرای، فرآوری و صنایع معدنی در خارج از محدوده پروانه بهره برداری معدن موظفند نسبت به ارائه طرح توجیه فنی و اقتصادی و اخذ جواز تاسیس طبق مقررات و ضوابط وزارت، اقدام کنند.

تبصره - طرح توجیهی فنی و اقتصادی باید بر اساس ضوابط و معیارهای تعیین شده از سوی وزارت و توسط اشخاص دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن تهیه شود.

ماده ۹۲- صدور جواز تاسیس و پروانه بهره برداری واحدهای مستقل تحقیقات کانه آرای، فرآوری و صنایع معدنی و توسعه آنها طبق مفاد این آیین نامه به عهده وزارت است. وزارت موظف است ایجاد و توسعه واحدهای مذکور توسط بخش خصوصی را در صدر اولویت های تشویقی و حمایتی خود قرار دهد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (کانه آرایی، فرآوری و صنایع معدنی)

ماده ۹۳- وزارت موظف است نسبت به بررسی طرح توجیهی فنی و اقتصادی و سایر مدارک مربوط اقدام و جواز تاسیس را به نام متقاضی صادر کند. در صورت وجود نقص در طرح، وزارت موارد را برای رفع نقص به متقاضی ابلاغ می‌کند.

تبصره ۵ - انتقال، تمدید، تغییر محل اجرای طرح پیش‌بینی شده، مدت اعتبار جواز تاسیس و سایر موارد با رعایت مفاد این آیین‌نامه و بر اساس دستورالعمل‌های مربوط خواهد بود.

ماده ۹۴- دارنده جواز تاسیس موظف است در مهلت تعیین شده و طبق برنامه زمان‌بندی طرح نسبت به اجرای طرح و اخذ پروانه بهره‌برداری بر اساس مقررات مربوط اقدام کند.

تبصره ۱- ضوابط، مقررات و شرایط عمومی مندرج در جواز تاسیس جزء لاینفک مجوز و لازم‌الاجرا است.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (کانه آرایی، فرآوری و صنایع معدنی)

تبصره ۲- چنانچه دارنده جواز تاسیس در مهلت مقرر اقدامات لازم را به عمل نیاورد، جواز تاسیس صادره ابطال می شود.

ماده ۹۵- دارنده جواز تاسیس موظف است پس از تولید آزمایشی، درخواست خود را همراه با گزارش مربوط برای دریافت پروانه بهره برداری تسلیم وزارت کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن

فصل ششم

شورا

آیین نامه اجرایی قانون معادن (شورا)

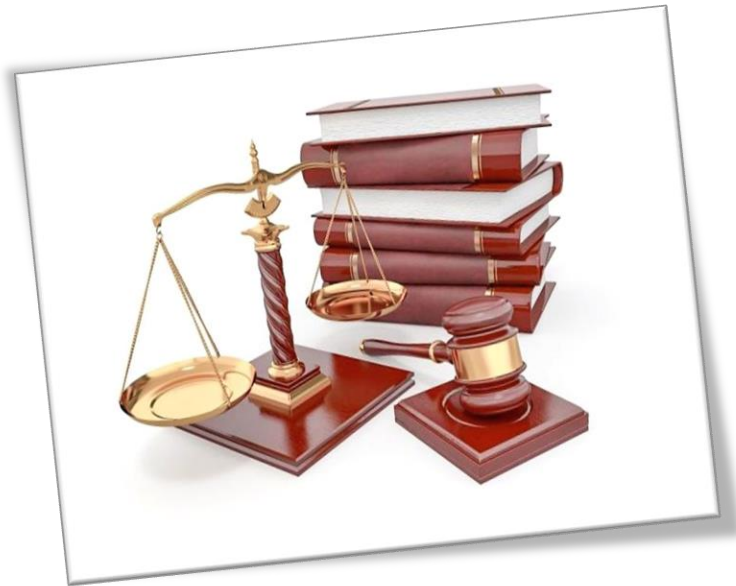
ماده ۹۶- در اجرای بند (الف) تبصره (۳) ماده (۱۲) قانون در موارد اختلاف دارندگان پروانه عملیات معدنی با دستگاه‌های اجرایی و یا با یکدیگر، موضوع از طریق وزارت رسیدگی و در صورت توافق طرفین با داوری شورا، مراتب در شورا مطرح و رای صادره برای طرفین قطعی و لازم‌الاجرا است. دبیر شورا می‌تواند از نمایندگان طرفین به منظور حضور در جلسه بدون حق رای دعوت کند.

ماده ۹۷- روند، نحوه بررسی، طرح موارد مرتبط و چگونگی تشکیل و اداره جلسات شورا، بر اساس نظامنامه داخلی شورا خواهد بود.

ماده ۹۸- وزارت موظف است نسبت به تامین هزینه‌های شورا و کارگروه‌های مشورتی و تخصصی آن از جمله حق حضور در جلسات و حق الزحمه کارشناسی بنا به پیشنهاد دبیر شورا و پیش‌بینی منابع آن در بودجه سالانه وزارت اقدام کند.

ماده ۹۹- در اجرای ماده (۱۲) قانون و ایجاد وحدت رویه و هماهنگی و حفظ حقوق دولت و دارندگان پروانه عملیات معدنی و ایجاد امنیت سرمایه‌گذاری در بخش معدن، وزارت می‌تواند به تشخیص خود موارد قابل بررسی را در شورا ارائه کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن

فصل هفتم

نظارت و بازرسی

آیین نامه اجرایی قانون معادن (نظارت و بازرسی)

ماده ۱۰۰- در اجرای تعهدات و تکالیف دارندگان پروانه عملیات، وزارت بر اساس قانون و این آیین نامه و دستورالعمل‌های صادره بر انجام عملیات معدنی نظارت خواهد نمود. امر نظارت بر عملیات معدنی شامل امور نظارتی است که منجر به سلامت و بهداشت و ایمنی کارکنان و کارگران معدن، رعایت طرح مصوب، انجام تعهدات دارنده پروانه عملیات، کنترل عملکرد مسوول فنی، حفظ و صیانت ذخایر معدنی، بهره‌برداری بهینه از ذخایر معدنی و سایر مواردی که موجب حسن اجرای قانون و این آیین نامه و همچنین رعایت ایمنی و حفاظت در معادن می‌شود.

تبصره ۱- شاخص‌های نظارت توسط وزارت تهیه و موقع صدور مجوزها به منظور رعایت به متقاضیان اعلام می‌شود.

تبصره ۲- وزارت موظف است در زمان تنظیم بودجه سنواتی، منابع مالی مورد نیاز در امر بازرسی را پیش‌بینی کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (نظارت و بازرسی)

ماده ۱۰۱- در اجرای تبصره ماده (۳۴) قانون استفاده از خدمات سازمان نظام مهندسی معدن و اعضای آن در قالب تفاهم‌نامه و انعقاد قراردادهای مشخص توسط وزارت به طور مستقیم مجاز است.

ماده ۱۰۲- دارنده مجوز عملیات معدنی و صنایع معدنی موظف است از خدمات اشخاص دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن در انجام امور فنی و حرفه‌ای فعالیت‌های معدنی بر اساس ماده (۴) قانون نظام مهندسی معدن - مصوب ۱۳۷۹- استفاده کند.

تبصره ۱- عملیات معدنی و صنایع معدنی باید زیر نظر اشخاص دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن انجام شود. تشخیص موارد استثنا به عهده وزارت است.

تبصره ۲- مسوولیت فنی عملیات معدنی و صنایع معدنی باید بر عهده اشخاصی باشد که طبق قانون نظام مهندسی معدن و ضوابط مربوط دارای صلاحیت فنی لازم بوده و توسط متقاضی یا دارنده مجوز به این منظور تعیین و به وزارت معرفی شوند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (نظارت و بازرسی)

تبصره ۳- در مواردی که دارنده مجوز، صلاحیت لازم را برای تصدی مسوولیت فنی عملیات معدنی داشته باشد، می تواند طبق ضوابط مربوط این مسوولیت را به عهده گیرد.

ماده ۱۰۳- دارنده مجوز عملیات معدنی و صنایع معدنی موظف است مفاد آیین نامه ایمنی معادن و سایر دستورالعمل های مرتبط با ایمنی، بهداشت و ضوابط زیست محیطی را رعایت کند.

ماده ۱۰۴- در معادنی که دارای حداقل (۲۵) نفر کارگر باشند، باید یک نفر ذیصلاح به عنوان مسوول ایمنی و یک نفر به عنوان مسوول بهداشت حرفه ای تعیین شود. در معادنی که کمتر از (۲۵) نفر کارگر دارند این مسوولیت به عهده اشخاص دارای مجوز صلاحیت نظام مهندسی معدن و یا سرپرست معدن است.

تبصره - وجود مسوول ایمنی و یا مسوول فنی عملیات معدنی و صنایع معدنی رافع مسوولیت های قانونی دارنده مجوز نخواهد بود.

ماده ۱۰۵- دارنده پروانه عملیات معدنی و یا نماینده او و مسوول ایمنی موظفند در صورت بروز حادثه بلافاصله مراتب را به مراجع قانونی گزارش و در اسرع وقت وزارت را در جریان حادثه قرار

آیین نامه اجرایی قانون معادن (نظارت و بازرسی)

- ماده ۱۰۶-** دارنده مجوز عملیات معدنی و صنایع معدنی موظف است مدارک و مستندات لازم را برابر دستورالعمل وزارت در محل عملیات معدنی و صنایع معدنی برای ارائه به کارشناسان اعزامی نگهداری کند.
- تبصره ۵ -** دارنده مجوز عملیات معدنی و صنایع معدنی موظف است شرایط لازم را برای بازدید کارشناسان اعزامی از طرف وزارت از قسمت‌های مختلف واحدهای معدنی و صنایع معدنی فراهم نموده و همکاری لازم را به عمل آورد.
- ماده ۱۰۷-** وزارت موظف است اصول و قواعد فنی مشتمل بر مقررات، ضوابط، معیارها، راهنما و دستورالعمل‌های مورد نیاز انجام عملیات معدنی و صنایع معدنی را تهیه، ترویج و ابلاغ کند. وزارت موظف است اعتبار مورد نیاز را در بودجه سنواتی خود پیش‌بینی کند.
- تبصره ۱-** دارنده مجوز عملیات معدنی و صنایع معدنی موظف است فعالیت‌های خود را با اصول و قواعد فنی موضوع این ماده منطبق کند.
- تبصره ۲-** وزارت موظف است تمهیدات و ساز و کار لازم را برای حصول اطمینان از رعایت مقررات و دستورالعمل‌های فنی عملیات معدنی در کشور پیش‌بینی و اجرا نماید.

آیین نامه اجرایی قانون معادن

فصل هشتم

مقررات عمومی

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مقررات عمومی)

ماده ۱۰۸- در اجرای ماده (۱۷) قانون، وزارت موظف است به منظور استفاده از فناوری‌های پیشرفته در زمینه‌های اکتشاف، استخراج، کانه‌آرایی، فرآوری و صنایع معدنی و تجهیز، نوسازی و ارتقای بهره‌وری در بخش معدن، حمایت از سرمایه‌گذاری‌های داخلی و یا خارجی در بخش معدن و پشتیبانی از فعالیت‌های بنگاه‌های معدنی ایرانی در داخل و یا خارج از کشور همه ساله منابع مالی لازم اعم از ریالی و ارزی را برای تامین ماشین‌آلات، تجهیزات و سایر موارد مورد نیاز، در بودجه سالانه پیش‌بینی کند.

تبصره - معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس‌جمهور موظف است خط‌مشی‌های تولیدی، تحقیقاتی، بازرگانی، مالی و پولی پیشنهادی وزارت را در اولویت برنامه‌های توسعه‌ای و لوایح بودجه سالانه کشور پیش‌بینی و اقدامات لازم را به عمل آورد.

ماده ۱۰۹- به منظور تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری‌های معدنی، ورود ماشین‌آلات و تجهیزات اکتشافی، استخراجی و صنعتی مورد نیاز خط تولید عملیات معدنی و صنایع معدنی که با مجوز وزارت انجام می‌شود، از پرداخت هرگونه حقوق ورودی معاف هستند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مقررات عمومی)

ماده ۱۱۰ (اصلاحی ۱۳۹۲/۶/۳۱) - به منظور تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری‌های معدنی، واردات ماشین‌آلات و تجهیزات اکتشافی، استخراجی و صنعتی مناسب دست دوم مورد نیاز خط تولید عملیات معدنی با تایید سازمان ملی استاندارد ایران و وزارت و با رعایت ضوابط فنی، ایمنی و بهداشتی قرنطینه‌ای موضوع ماده (۱۰۹) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۹ - مجاز است. با تشخیص وزارت، مقررات موضوع آیین‌نامه ضوابط فنی واردات خودرو در این خصوص لازم‌الرعايه نیست.

ماده ۱۱۱ - وزارت موظف است زمینه‌های لازم را برای توسعه فناوری‌های روزآمد و به کارگیری دانش فنی مرتبط با فعالیت‌های معدنی و آموزش‌های کاربردی مربوط فراهم کند.

ماده ۱۱۲ - وزارت موظف است به منظور ترویج فرهنگ معدنکاری و افزایش سرمایه اجتماعی بخش معدن از جمله ژئوتوریسم و موزه‌های معدنی، اعتبارات لازم را برای اطلاع‌رسانی عمومی و سایر موارد مرتبط در بودجه سنواتی خود پیش‌بینی کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مقررات عمومی)

تبصره ۵ - وزارت موظف است از اقدامات بنگاه‌های معدنی و صنایع معدنی در زمینه گسترش فرهنگ معدنکاری از طریق وضع مشوق‌های لازم حمایت کند.

ماده ۱۱۳ - در اجرای ماده (۲۸) قانون، وزارتخانه‌های نیرو، راه و شهرسازی، جهاد کشاورزی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، نفت، کشور، تعاون، کار و رفاه اجتماعی، امور اقتصادی و دارایی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و سایر دستگاه‌های اجرایی موظفند در اجرای طرح‌ها و برنامه‌های حمایتی - تشویقی، توسعه‌ای و زیربنایی خود، واحدهای معدنی و مناطق محل وقوع عملیات معدنی و صنایع معدنی را در اولویت خود قرار داده و همکاری لازم را با وزارت برای توسعه بخش معدن و صنایع معدنی کشور به عمل آورند.

تبصره ۱ - وزارت موظف است اولویت‌های ایجاد و توسعه زیرساخت‌های عمومی مورد نیاز معادن و صنایع معدنی به خصوص حمل و نقل ریلی، جاده‌ای و دریایی را به دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط اعلام نموده و در صورت لزوم از طریق سازمان‌های توسعه‌ای خود اقدام کند. وزارت موظف است همه ساله اعتبار مورد نیاز را در زمان تنظیم و ارائه لایحه بودجه سالانه پیش‌بینی کند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مقررات عمومی)

تبصره ۲- به منظور حمایت از دارندگان مجوزهای عملیات معدنی و صنایع معدنی، ضوابط اعمال و میزان تعرفه‌های حمل و نقل مواد و فرآورده‌های معدنی مطابق دستورالعمل مشترکی خواهد بود که ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه توسط وزارت و وزارت راه و شهرسازی ابلاغ خواهد شد.

ماده ۱۱۴- انجام عملیات معدنی و صنایع معدنی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران مستلزم رعایت مفاد قانون و این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۱۱۵- وزارت موظف است مجوزهای عملیات معدنی که قبل از ابلاغ این آیین‌نامه صادر و معتبر است به تدریج با رعایت حقوق دارنده مجوز در زمان اعتبار پروانه با مفاد این آیین‌نامه تطبیق دهد.

ماده ۱۱۶- به منظور ایجاد امنیت در سرمایه‌گذاری و حفظ حقوق دولت، مقررات و ضوابط زیست محیطی عملیات معدنی و صنایع معدنی به پیشنهاد مشترک وزارت و سازمان حفاظت محیط زیست ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مقررات عمومی)

ماده ۱۱۷- وزارت می تواند برای انجام امور اجرایی و کارشناسی مربوط به صدور، تمدید و یا انتقال مجوز عملیات معدنی و صنایع معدنی از خدمات دفاتر مهندسی مجاز استفاده کند.

تبصره - وزارت موظف است با همکاری سازمان نظام مهندسی معدن، دستورالعمل تاسیس و فعالیت دفاتر مذکور را تهیه و ابلاغ کند.

ماده ۱۱۸- ضرر و زیان ناشی از دیرکرد پرداخت مطالبات قطعی حقوق دولت در این آیین نامه به ازای هر ماه تاخیر، معادل یک درصد اصل مطالبات تعیین می شود.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مقررات عمومی)

تبصره الحاقی - خسارت و ضرر و زیان ناشی از تاخیر در پرداخت حقوق دولتی در مهلت مقرر، موضوع این ماده و بند (۵) ماده (۵۵) این آیین نامه در مواردی که به تشخیص کارگروهی متشکل از نمایندگان وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور شرایط رکود بر بنگاه مربوط حاکم باشد یا بنگاه با افت قابل توجه میزان تولید و کاهش میزان فروش به دلیل وضعیت حاکم بر بازار مواجه شده باشد، تا پایان سال ۱۳۹۵ محاسبه و مطالبه نمی گردد مشروط بر اینکه بدهی گذشته در مورد اصل حقوق دولتی در ظرف شش ماه تسویه گردد. (تبصره الحاقی ماده ۱۱۸ مصوب ۴ تیرماه ۱۳۹۶ به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت در تاریخ ۱۳۹۵/۸/۲۹ به تصویب هیات وزیران رسید).

ماده ۱۱۹ - به منظور توسعه مناطق کمتر توسعه یافته، سازمان های توسعه ای می توانند با رعایت قانون و این آیین نامه اقدام به انجام عملیات معدنی و صنایع معدنی کنند.

آیین نامه اجرایی قانون معادن (مقررات عمومی)

ماده ۱۲۰- نحوه بهره‌برداری از معادن بزرگ کشف شده توسط سازمان‌های توسعه‌ای با توجه به میزان ذخیره، عیار، میزان استخراج، ارزش ماده معدنی، میزان سرمایه‌گذاری، موقعیت جغرافیایی و ملاحظات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۶- و اصلاحات بعدی آن توسط وزارت تعیین می‌شود.

ماده ۱۲۱- در صورت عدم وجود متقاضی از بخش غیردولتی در مناطق کمتر توسعه یافته، وزارت می‌تواند از طریق سازمان‌های تابع در بخش معدن با رعایت مفاد این آیین‌نامه نسبت به صدور پروانه اکتشاف به نام سازمان‌های مذکور اقدام کند.

ماده ۱۲۲- با ابلاغ این آیین‌نامه، آیین‌نامه اجرایی قانون معادن موضوع تصویب‌نامه شماره ۷۶۷۶۳/ت/۲۰۳۹۸ ک مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲۶ و اصلاحات بعدی آن و سایر تصویب‌نامه‌های مرتبط از جمله ضوابط زیست محیطی فعالیتهای معدنی، موضوع تصویب‌نامه شماره ۵۱۳۹/ت/۲۹۳۷۹- مورخ ۱۳۸۴/۲/۳ در قسمت‌های مغایر لغو می‌شوند.